

Water- en rioleringsprogramma

Periode 2023 tot en met 2027

Achtergronddocument

Inhoud

1. Inleiding	3
2. De context van de gemeentelijke watertaken.....	5
2.1. Omgevingswet en zorgplichten.....	5
2.2. Verdeling taken en verantwoordelijkheden	8
2.3. Wettelijke kaders, landelijke en regionale afspraken	9
2.4. Belangrijke ontwikkelingen	10
3. Riolering in Ouder-Amstel	12
3.1. Het areaal	13
3.2. De technische staat	16
3.3. Het functioneren	16
4. Evaluatie GRP 2018-2022.....	17
4.1. Op hoofdlijn.....	17
4.2. Uitvoering van de beheer- en onderhoudstaken	18
4.3. Financiën en organisatie.....	20
5. Kwaliteitskader en nulmeting.....	22
5.1. Overkoepelend.....	23
5.2. Zorgplicht inzameling en transport stedelijk afvalwater	25
5.3. Zorgplicht overtollig hemelwater	28
5.4. Zorgplicht structurele grondwateroverlast	31
5.5. Oppervlaktewater.....	33
6. Programma Water en Riolering 2023-2027	34
6.1. Onderzoek.....	34
6.2. Beheer – regulier	34
6.3. Investeringen	36
6.4. Personeel	38
7. Kostendekkingsplan.....	41
7.1. Basis rioolheffing.....	41
7.2. Financiële uitgangspunten	41
7.3. Ontwikkeling lasten	42
7.4. Ontwikkeling rioolheffing en rioolvoorzieningen	44

1. Inleiding

In dit achtergronddocument is de detailinformatie opgenomen voor de vaktechnici, inclusief op hoofdlijn het activiteitenprogramma met budgetten en een planning voor de komende planperiode. De beleidskaders en -keuzes zijn opgenomen in het hoofdrapport, bedoeld voor het bestuur en de beleidsadviseurs. Het doel van dit achtergronddocument is het beschrijven en toelichten van de gehanteerde bronnen, de gebruikte informatie, de overwegingen en de uitgevoerde analyses. In opbouw is het achtergronddocument geschreven als een bijlagerapport aanvullend op het hoofdrapport en geeft het achtereenvolgens inzage in:

Visie

Het Water- en rioleringsprogramma (Wrp) beschrijft de visie en ambitie van de gemeente omtrent de wettelijke riool- en watertaken. De uitwerking van deze ambities is gekoppeld aan de strategische doelen en pijlers uit de (concept) Omgevingsvisie Ouder-Amstel.

Wat moeten wij?

De context van de gemeentelijke watertaken (H2)
Het wettelijk kader en bestaande afspraken van de gemeente (H2)

Het Wrp geeft toetsbare kwaliteitskaders voor het in stand houden van de huidige voorzieningen en het toekomstbestendig, waterrobuust en klimaatadaptief maken van de riolering, het watersysteem en de leefomgeving. Hiervoor is het huidige areaal inzichtelijk gemaakt en het voorgaande Gemeentelijke Rioleringsplan 2018-2022 geëvalueerd.

Waar staan wij?

Een overzicht van het areaal (H3)
Een evaluatie van het GRP 2018-2022 (H4)

Afspraken en verplichtingen uit het verleden én vanuit het beleid dienen realistisch te zijn. In het Wrp is eenduidig vastgelegd hoe hiermee wordt omgegaan en op welke wijze invulling wordt gegeven aan de zorgplichten, zodat onze inwoners en ondernemers weten waar zij aan toe zijn.

Wat vinden we belangrijk?

Beleids- en kwaliteitskader gemeentelijke watertaken, inclusief de nulmeting (H5)

Programma

Het Wrp geeft inzicht in de programmering van de activiteiten voor de inzameling, transport en verwerking van stedelijk afval-, hemel- en grondwater en het beheer en onderhoud van gemeentelijk oppervlaktewater in de gemeente Ouder-Amstel. Voor de periode 2023 t/m 2027 zijn de onderzoeken, activiteiten en maatregelen per jaarschijf geëvalueerd en gebudgetteerd. Voor de lange termijn geeft het Wrp een doorkijk.

Wat betekent dit?

Uitwerking van het programma in activiteiten, investeringen en budgetten (H6)

Financiering

De manier van omgang en wijze van invulling is vervolgens omgezet in een consequentie voor zowel de tariefontwikkeling van de riool- en waterzorgheffing als de personele middelen.

Wat betekent dit?

Analyseren financieringsstrategie en advies koers rioolheffing het kostendekkingsplan (H7)

Reacties en besluiten

Basisgedachte achter het Wrp is dat een gedegen en integrale beleidsafweging plaatsvindt op het terrein van de verbrede watertaken, met raakvlakken naar de openbare ruimte, financiën en personeel. Dit is van toepassing voor zowel de gemeentelijke organisatie als bij externe partijen die hierbij belang hebben. Ingekomen reacties en besluiten zijn toegevoegd.

Wat spreken wij af?

Reacties van externen en bestuurlijke besluiten (separate bijlagen)

Begrippenkader

Het vakgebied van de gemeentelijke watertaken kent een eigen begrippenkader. De belangrijkste begrippen zijn door de Stichting Rioned in algemene bewoordingen toegelicht. Deze zijn te vinden op:

www.riool.info/home en www.rioolenraad.nl/

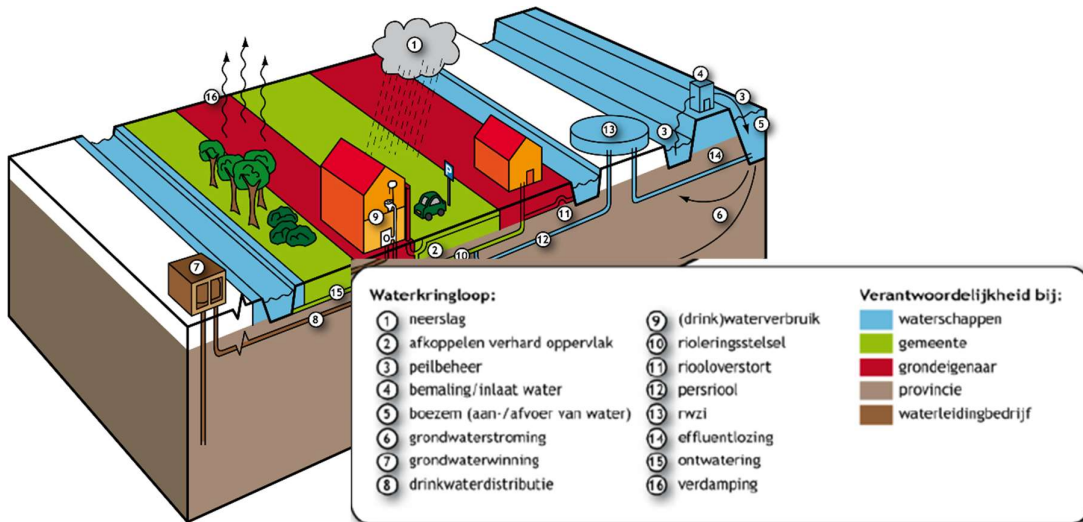
Meer verdieping is te vinden op:

<https://www.riool.net/begrippen-en-definities>

2. De context van de gemeentelijke watertaken

De gemeentelijke watertaken omvatten meer dan de zorg voor een stelsel van buizen in de ondergrond. Om de inhoud van het Wrp te begrijpen is kennis nodig van de (milieu) technische, financiële, organisatorische en juridische aspecten. Dit hoofdstuk beschrijft de context van de gemeentelijke watertaken. De zorg en verantwoordelijkheid voor het water in de gemeente Ouder-Amstel ligt, behalve bij de gemeente, ook in handen van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht (met als uitvoeringsorganisatie Waternet), de provincie Noord-Holland, het drinkwaterbedrijf PWN en de particulieren. De volgende figuur geeft een indicatie van de verdeling van de werkvelden en verantwoordelijkheden.

Figuur 2-1; waterkringloop en verantwoordelijkheden

2.1. Omgevingswet en zorgplichten

De Omgevingswet wordt per 1 januari 2024 van kracht. Deze nieuwe wet integreert de vele wetten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving, zoals de Wet milieubeheer (Wm) en de Waterwet. De Omgevingswet omvat de belangrijkste delen van het omgevingsrecht, zowel procedureel als materieel. Dit nieuwe stelsel moet leiden tot:

- meer inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak binnen het omgevingsrecht;
- snellere en verbeterde besluitvormingsprocessen;
- integratie van plannen en toetsingskaders;
- een grotere bestuurlijke afwegingsruimte.

De Omgevingswet heeft twee doelen:

- **Beschermen:** het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.
- **Benutten:** de fysieke leefomgeving doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen.

Vanuit de wetgever is gesteld dat elke gemeente over een Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) dient te beschikken waarin invulling aan de zorgplichten wordt gegeven (artikel 4.22 Wm). Met de komst van de Omgevingswet vervalt de planverplichting voor een GRP. De strekking voor de zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater voor de gemeente wijzigt niet. In het volgende kader zijn de 'nieuwe' wetteksten opgenomen.

Omgevingswet artikel 2.16 (gemeentelijke taken voor de fysieke leefomgeving)

1. Bij het gemeentebestuur berusten, naast de elders in deze wet en op grond van andere wetten aan dat bestuur toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, de volgende taken:

a. op het gebied van het beheer van watersystemen en waterketenbeheer:

1°. de doelmatige inzameling van **afvloeiend hemelwater**, voor zover de houder het afvloeiend hemelwater redelijkerwijs niet op of in de bodem of een oppervlaktewaterlichaam kan brengen, en het transport en de verwerking daarvan.

2°. het treffen van maatregelen in het openbaar gemeentelijke gebied om **structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand** voor de op grond van deze wet aan de fysieke leefomgeving toegedeelde functies zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van die maatregelen doelmatig is en niet op grond van artikel 2.17, 2.18 of 2.19 * tot de taak van een waterschap, een provincie of het Rijk behoort.

3°. de inzameling en het transport van **stedelijk afvalwater**.

4°. het beheer van watersystemen, voor zover toegedeeld bij omgevingsverordening als bedoeld in artikel 2.18, tweede lid, of bij ministeriële regeling als bedoeld in artikel 2.20, derde lid.

5°. de zuivering van stedelijk afvalwater, in gevallen waarin toepassing is gegeven aan artikel 2.17, derde lid

2. Op grond van het eerste lid, onder a, onder 3°, wordt stedelijk afvalwater ingezameld en getransporteerd naar een zuiveringstechnisch werk als dat vrijkomt:

a. op de percelen, gelegen binnen een bebouwde kom van waaruit stedelijk afvalwater met een vervuilingswaarde van ten minste tweeduizend inwonerequivalenten als bedoeld in de richtlijn stedelijk afvalwater wordt geloosd, door middel van een openbaar vuilwaterriool.

b. op andere percelen, voor zover dit doelmatig kan worden uitgevoerd door middel van een openbaar vuilwaterriool.

3. In plaats van een openbaar vuilwaterriool en een zuiveringstechnisch werk kunnen andere passende systemen in beheer bij een gemeente, een waterschap of een rechtspersoon die door een gemeente of waterschap met het beheer is belast, worden toegepast, als daarmee hetzelfde niveau van het beschermen van het milieu wordt bereikt.

* 2.17, 2.18 en 2.19 gaan in op de taken van de andere overheden voor de fysieke leefomgeving.

* 2.20 gaat in de mogelijkheid van het aanwijzen van locaties met afwijkend beheerverantwoordelijkheid.

De gemeente bepaalt zelf welke voorzieningen ze gebruikt en hoe ze deze beheert voor de inzameling, het transport en de (lokale) behandeling van het vrijkomend stedelijk afvalwater en het verwerken van overtollige hemelwater. Uiteraard in overleg met het waterschap en andere partijen. De gemeente heeft hiernaast een regierol in de aanpak van structurele grondwateroverlast.

Vanuit andere overheidslichamen is het onder de Omgevingswet, als gezamenlijk bestuurlijk besluit tussen gemeente en het waterschap, als ministeriële regeling of onder een omgevingsverordening, ook mogelijk de taak voor het beheer van watersystemen of de zuivering van stedelijk afvalwater bij de gemeente neer te leggen. Dit is dit binnen de gemeente Ouder-Amstel niet aan de orde.

Koppeling met Omgevingsvisie

Een integrale omgevingsvisie bevat onder meer een beschrijving van de samenhang tussen boven- en ondergrond, grondwaterkwantiteit en -kwaliteit, grondwater- en oppervlaktewaterstelsel en de maatschappelijke opgaven, inclusief de rol van de diverse overheden hierin. Daarnaast moet erin staan hoe het toekomstige beheer van het grond- en oppervlaktewater en de bodem eruitziet. Bij het vaststellen van de omgevingsvisie moeten de overheden rekening houden met het voorzorgsbeginsel, het preventiebeginsel

en het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron moeten worden bestreden. Ook moet de omgevingsvisie aangeven hoe bedrijven, burgers, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken (motiveringsplicht, art. 10.7 Ob).

Dit betekent voor de gemeente dat de onderhavige ambities en visie op de gemeentelijk watertaken gezien worden als een uitwerking en nadere detaillering van de Omgevingsvisie Ouder-Amstel.

Koppeling met omgevingsprogramma's

Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen maken hun omgevingsvisies operationeel in programma's (afd. 3.2 Ow). In de programma's wordt het beleid voor de ontwikkeling, het gebruik, het beheer of de bescherming van de fysieke leefomgeving uitgewerkt en zijn maatregelen op te nemen om aan omgevingswaarden te voldoen of om andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving te bereiken. Programma's binden alleen het vaststellende bestuursorgaan zelf en kennen dus geen hiërarchie en geen doorwerking in juridische zin. Het omgevingsplan en de verordeningen kennen deze doorwerking daarentegen wel.

De gemeente Ouder-Amstel geeft hier invulling aan door het opstellen van het onderhavige Water- en rioleringsprogramma.

Koppeling met omgevingsplan (invoering, decentralisatie en bruidsschat)

De Invoeringswet en het Invoeringsbesluit Omgevingswet regelen de overgang van het bestaande stelsel naar het nieuwe stelsel. Onderdeel hiervan zijn de regels die van het Rijk naar gemeenten en waterschappen overgaan. De regels uit de Omgevingswet zijn verder uitgewerkt in vier Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's):

- Het Omgevingsbesluit (Ob): dit besluit geeft antwoord op de vraag welke procedurele regels gelden en – in aanvulling op de Omgevingswet – wie het bevoegd gezag is om op een aanvraag te beslissen en te handhaven.
- Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl): hierin staan algemene regels die erop zijn gericht om nationale doelstellingen te behalen en te voldoen aan internationale verplichtingen. Het Bkl richt zich (alleen) tot overheden. Het bevat instructieregels (bijvoorbeeld voor het beheer van het openbaar vuilwaterriool) en omgevingswaarden. Omgevingswaarden zijn normen die de gewenste staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving vastleggen.
- Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal): dit besluit bevat de algemene (rijks)regels waaraan burgers en bedrijven zich moeten houden als ze bepaalde activiteiten uitvoeren in de fysieke leefomgeving. Dit zijn onder andere de regels voor lozingen in bodem, riolering en oppervlaktewater.
- Het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl): deze regels gelden (alleen) voor burgers en bedrijven. Denk aan regels voor veiligheid, gezondheid, duurzaamheid, gebruik van het bouwwerk en het uitvoeren van bouw- en sloopwerkzaamheden.

Een belangrijk onderdeel van het nieuwe stelsel is decentralisatie. Dit houdt in dat bepaalde onderwerpen die het Rijk nu nog centraal regelt, onder de Omgevingswet worden overgelaten aan de gemeente of een andere decentrale overheid, zoals het waterschap. Dat geldt bijvoorbeeld voor de lozingsregels uit het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit lozing afvalwater huishoudens en het Besluit lozen buiten inrichtingen. Om te voorkomen dat na inwerkingtreding van de Omgevingswet een situatie ontstaat zonder regels voor lozingen, gaan deze regels van rechtswege over naar decentrale overheden. Dit is de zogenoemde bruidsschat.

Dit betekent dat de beleidsregels vanuit onderhavig Wrp met de planperiode 2023 tot en met 2027 gestand blijven en kunnen landen in het nog op stellen omgevingsplan.

2.2. Verdeling taken en verantwoordelijkheden

De vrijheid voor de gemeente om invulling te geven aan haar taken schept echter ook de verplichting naar de bewoners en bedrijven om helder te communiceren wat van de gemeente te verwachten is. Het volgende schema toont op hoofdlijn de taken en verplichtingen van de betrokkenen.

<p>Grondeigenaar (bewoners/bedrijven)</p>	<p>De grondeigenaar is verantwoordelijk voor de staat van zijn woning en perceel. Dit betekent dat deze zelf verantwoordelijk is voor het op eigen perceel treffen van maatregelen voor de inzameling van stedelijk afvalwater en afwatering van hemel- en grondwater. Zo is de eigenaar in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het verwerken van hemelwater dat op zijn terrein valt. Pas als de particulier hier niet met redelijke inspanning aan kan voldoen, ligt er een adviserende taak voor de gemeente. Ook het gevolg van overtollig grondwater of een lage grondwaterstand vallen onder de verantwoordelijkheid van de grondeigenaar.</p> <p>Daarnaast heeft de particulier een algemene zorgplicht. Hij/zij mag niets doen waarvan verwacht kan worden dat het problemen oplevert voor het riool, de zuivering of het (water)milieu. De voorschriften zijn in diverse besluiten wettelijk vastgelegd. Gemeente en waterschap zien erop toe of de particulier zich hier ook aan houdt. Bedrijven zijn in principe zelf verantwoordelijk voor het ontstaan van afvalwater en dienen dit zo veel als mogelijk te voorkomen.</p> <p>Het ingezamelde huishoudelijk afvalwater dient de eigenaar van het perceel af te voeren naar de erfgrans. Hier gaat de verantwoordelijkheid over naar de gemeente. Vaak is op de erfgrans een zogenaamd ontstoppingsstuk aangebracht. Hier kan in geval van een verstopping worden nagegaan in welk deel van de riolering de verstopping aanwezig is (particulier of gemeente).</p>
<p>Gemeente Ouder-Amstel</p>	<p>Vanaf de erfgrans verzorgt de gemeente de verdere inzameling en het transport van het huishoudelijk afvalwater (rioleringsbeheer). De gemeente kan zelf kiezen via welke voorzieningen (riolering of een lokale zuiverende voorziening (IBA)) ze haar zorgplicht voor inzameling invult, zowel voor de bebouwde kom als voor het buitengebied. Het transport verzorgt de gemeente tot het overnamepunt van het waterschap. Vanaf dit overnamepunt is de ontvangende partij verantwoordelijk voor de verdere afvoer of verwerking van het ingezamelde stedelijk afvalwater. De afvalwaterstromen die bij de productie in de bedrijven vrijkomen, dienen volgens de Wet Milieubeheer eveneens op de gemeentelijke riolering geloosd te worden. Als het gemeentelijke vuilwaterriool onvoldoende capaciteit heeft, moeten eerst de afvalwaterstromen met de meeste verontreiniging worden geloosd en moet de afvoercapaciteit van het vuilwaterriool optimaal worden benut. Pas dan mag het resterende afvalwater in oppervlaktewater worden geloosd. Het bevoegd gezag kan met een maatwerkvoorschrift of een gemeentelijke verordening een andere volgorde bepalen en eisen stellen aan het debiet in de tijd.</p> <p>Voor afvloeiend hemelwater is de gemeente alleen verantwoordelijk voor een doelmatige inzameling en verdere verwerking. Dit houdt in dat de gemeente zorgt voor de afvoer als dit niet redelijkerwijs van de eigenaar gevergd kan worden. De gemeente kan het afvloeiend hemelwater samen met het afvalwater afvoeren naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI); het hemelwater valt dan onder stedelijk afvalwater. Afvloeiend hemelwater kan ook separaat worden ingezameld, en is dan geen stedelijk afvalwater. In dat geval zorgt de gemeente voor de afvoer naar de bodem of het oppervlaktewater, onder de voorwaarden van de waterkwaliteitsbeheerder.</p> <p>Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de ontwatering in openbaar gebied. Als onderdeel hiervan onderhoudt de gemeente een deel van de hiervoor noodzakelijke voorzieningen. De gemeente draagt daarnaast zorg voor inrichting en beheer van de openbare ruimte en de integratie met andere beleidsterreinen, zoals wegen en groen.</p>
<p>Waterschap</p>	<p>Het waterschap zorgt voor schoon water, voldoende water en veiligheid. Dit komt neer op de zorg voor waterkeringen, de aan- en afvoer van water, het ondiep (grond)waterpeilbeheer, het zuiveren van afvalwater en het oppervlaktewaterkwaliteitsbeheer. Waternet is de uitvoerende instantie van het waterschap.</p>

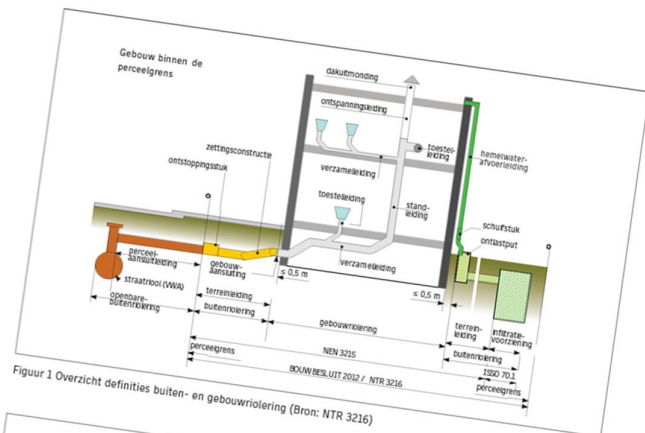
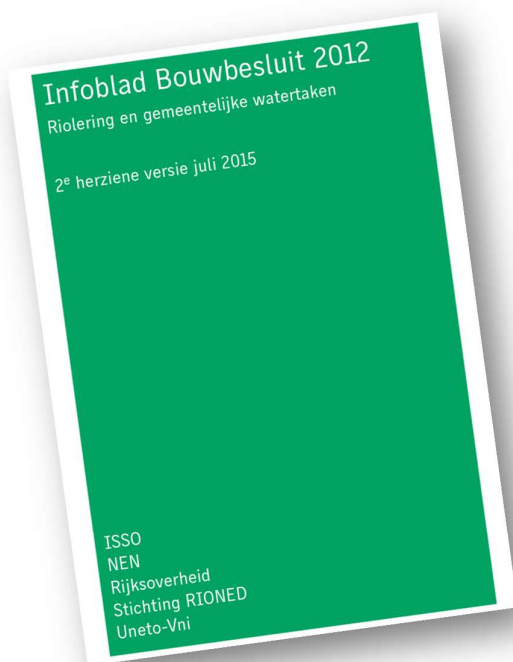
Provincie Noord-Holland	De provincie Noord-Holland formuleert het overall beleid voor de omgeving (RO en Water) en is verantwoordelijk voor het diepe grondwaterpeilbeheer, de zwemwaterkwaliteit en is vaarwegbeheerder van de belangrijke vaarroutes (de Amstel). De provincie zet zich in voor het herstellen en handhaven van de grondwaterkwaliteit.
Drinkwaterbedrijf	Waternet is in de gemeente verantwoordelijk voor het drinkwater. Waternet haalt het drinkwater uit de grond vanuit de waterwingebieden. Het waterbedrijf zuivert dit grondwater en pompt het naar zijn klanten. Binnen de gemeente Ouder-Amstel zijn geen grondwaterbeschermingsgebieden of waterwingebieden aanwezig.
Het Rijk	Het Rijk bepaalt (o.a. op basis van de Europese Kaderrichtlijn Water) in het Nationaal Waterplan de hoofdlijnen van het landelijke beleid voor het waterbeheer en stelt de wettelijke kaders. In de gemeente Ouder-Amstel zijn geen wateren beheerd door Rijkswaterstaat.

2.3. Wettelijke kaders, landelijke en regionale afspraken

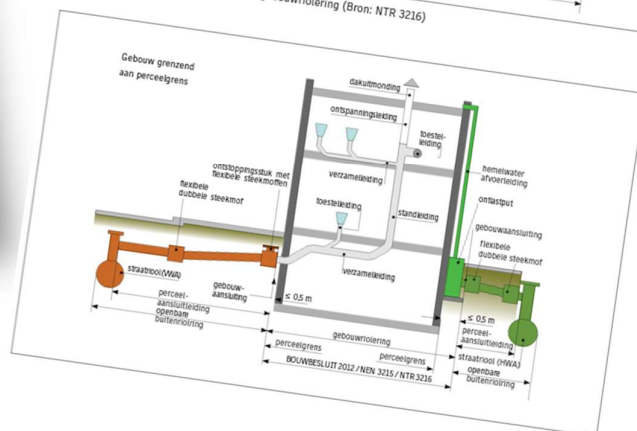
De betrokkenen uit de voorgaande tabel hebben verschillende taken en verplichtingen. Sommige verplichtingen zijn wettelijk vastgelegd, een aantal verplichtingen is vastgesteld in Europees, landelijk, provinciaal of regionaal beleid. Andere verplichtingen komen voort uit ambtelijke afspraken (al dan niet bestuurlijk vastgesteld). Soms gaat het om een resultaatsverplichting, in andere gevallen zijn slechts werknormen bepaald. Een actueel overzicht en toelichtingen is te vinden bij de Stichting Rioned.

Link: www.riool.net/kennisbank

Een duidelijk overzicht voor bepaalde onderdelen geeft ook het Infoblad Bouwbesluit, zoals uitgegeven door Stichting Rioned. Link: <https://www.riool.net/infoblad-bouwbesluit-2012-2015-herziene-versie->

Figuur 1 Overzicht definities buiten- en gebouwriolering (Bron: NTR 3216)

Samenwerking en afspraken waterschap

De gemeente Ouder-Amstel ligt in het gebied van waterschap Amstel, Gooi en Vecht, met Waternet als uitvoerende organisatie. Afstemming met de gemeente vindt op reguliere basis plaats, in ambtelijk en bestuurlijk overleg. Ook in de afvalwaterteams en bij projecten (beleid, onderhoud en realisatie) vindt er de nodige afstemming en samenwerking plaats. In de regionale samenwerking sluit de gemeente aan bij Waternet. Voor meer informatie daarover, zie: <https://www.waternet.nl/>

2.4. Belangrijke ontwikkelingen

Voor het formuleren van de visie en de keuzes is aansluiting gezocht bij de verschillende documenten en visies die binnen de gemeente vastgelegd zijn. De belangrijkste zijn opgenomen in de volgende tabel:

Overzicht beleidsdocumenten Ouder -Amstel		
Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2020-2030	IBOR	vastgesteld
Omgevingsvisie Ouder Amstel, concept augustus 2023	-	concept
Convenant Toekomstbestendige Woningbouw MRA	-	Vastgesteld
Definitieve programma van Eisen Duurzaamheid 2022	PvE	Vastgesteld

Andere belangrijke ontwikkelingen die naar verwachting de komende jaren geïmplementeerd moeten worden zijn:

- De nieuwe KaderRichtlijn Water en de Europese Richtlijn Stedelijk Water
- CSIR, beveiliging van Proces Automatisering van gemeenten

Ontwikkelingen nieuwe KaderRichtlijn Water en de Europese Richtlijn Stedelijk Water

Update VNG oktober 2022

De Europese Commissie kondigt nieuwe wetgeving aan om de verontreiniging van lucht, water en bodem in Europa terug te dringen. In het 'Zero Pollution Action Plan' staat al wetgeving over verontreiniging. Daar komen nu richtlijnen over onder andere stedelijk afvalwater bij. Zodra het wetgevingspakket is aangenomen, zullen ze geleidelijk van kracht worden, met verschillende doelen voor 2030, 2040 en 2050. Dit kan nog wel een jaar duren.

De inzameling en behandeling van huishoudelijk afvalwater moet aan verschillende eisen voldoen. Het gaat dan bijvoorbeeld om normen voor de lozing van stikstof en fosfaat. Deze normen worden verscherpt. Zo moet de inzameling en zuivering van rioolwater binnen een aantal jaar energieneutraal zijn. Daarnaast wordt het voor alle grote rioolwaterzuiveringen verplicht om een aanvullende zuivering van medicijnresten te doen. Ook wordt het toepassingsgebied van de normen vergroot. De nieuwe richtlijn is van toepassing op alle steden met meer dan 1000 inwoners. De regels hebben betrekking op regenwater.

Gemeenten voldoen grotendeels al aan de normen voor stedelijk afvalwater. Nederland blijft ruimschoots binnen de nieuwe norm voor lozingen van afvalwater via overstorten. De voorgestelde maatregelen voor infiltratie en opvang van regenwater passen goed in de inzet die Nederlandse gemeenten voor ogen hebben. Wel zijn de richtlijnen voor regenwater onduidelijk. Hierover wil de VNG in gesprek met de Europese Commissie.

Prioritaire stoffen: bescherming van oppervlakte- en grondwater tegen nieuwe verontreinigende stoffen. De urgentie om aan de Kaderrichtlijn Water (KRW) te voldoen wordt verhoogd. De waterkwaliteit moet getoetst worden aan een aantal extra stoffen, zoals PFAS en bepaalde pesticiden.

Cybersecurity Implementatierichtlijn Objecten – CSIR, beveiliging van Proces Automatisering van gemeenten

Update VNG februari 2022

Gemeenten gebruiken Proces Automatisering (PA) voor een veelheid aan taken. PA komt bij gemeenten tegen bij onder andere, in dit kader relevant:

- Besturing en bediening van afvalwaterinstallaties
- Besturing en bediening van bruggen, sluizen en stuwen
- Besturing van gemalen

Gemeenten gebruiken al de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als beveiligingsnorm voor ICT. Voor het beveiligen van PA – procesautomatiseringssystemen bestaan aanvullende beveiligingseisen die niet in de BIO staan. In 2021 heeft Rijkswaterstaat (RWS) hiervoor de CSIR 2.4 (CyberSecurity Implementatierichtlijn) uitgegeven. Deze richtlijn bestaat uit de BIO en daar waar nodig aangevuld met de IEC 62443 (International Electrotechnical Commission). De Waterschappen, Rijkswaterstaat en domeinexperts hebben onder aansturing van het Waterschapshuis samengewerkt om deze CSIR 2.4 van RWS te vertalen naar een veralgemeniseerde versie voor de Waterschappen en overige BAW (Bestuursakkoord Water) partners. Deze veralgemeniseerde versie (CSIR 3.4) is tevens breed inzetbaar voor overheidsorganisaties die gebruik maken van industriële automatisering, en daarmee dus ook door Nederlandse gemeenten.

De CSIR 3.4 is toepasbaar op technische PA-installaties behorende bij kunstwerken en objecten die worden gebruikt om te meten, bedienen, besturen en bewaken. Met de CSIR 3.4 heeft de gemeente alle middelen in handen om PA-risicogestuurd te beveiligen. Hiermee verbetert de continuïteit van PA en wordt de kans op cyberincidenten van PA geminimaliseerd. De CSIR en de bijbehorende bijlagen, zoals de proces- en systeemtechnische eisen, evenals de template voor het cybersecurity beveiligingsplan, het format voor de Configuration management database (CMDB) en de tool voor objectclassificatie, zijn te verkrijgen via het Waterschapshuis csir@hetwaterschapshuis.nl.

3. Riolering in Ouder-Amstel

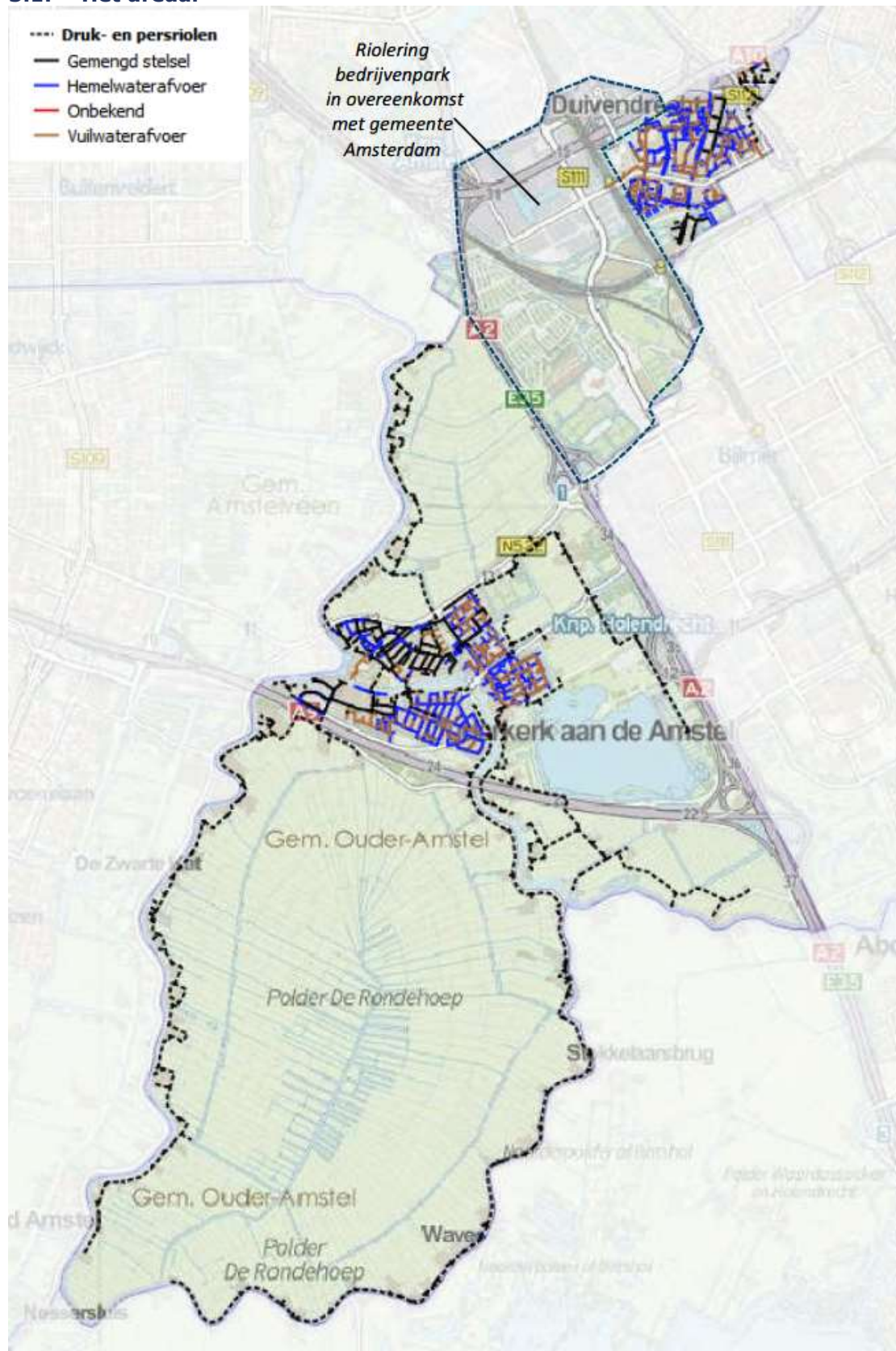
Voordat de Omgevingswet daadwerkelijk in werking treedt (beoogd 1 januari 2024) blijft de Wet Milieubeheer van kracht. In de Wet milieubeheer staat in artikel 22 het volgende over het Gemeentelijk Rioleringsplan:

1. *De gemeenteraad stelt telkens voor een daarbij vast te stellen periode een gemeentelijk rioleringsplan vast.*
2. *Het plan bevat ten minste:*
 - a. *een overzicht van de in de gemeente aanwezige voorzieningen voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater als bedoeld in artikel 10.33, alsmede de inzameling en verdere verwerking van afvloeiend hemelwater als bedoeld in artikel 3.5 van de Waterwet, en maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, als bedoeld in artikel 3.6 van laatstgenoemde wet en een aanduiding van het tijdstip waarop die voorzieningen naar verwachting aan vervanging toe zijn;*
 - b. *een overzicht van de in de door het plan bestreken periode aan te leggen of te vervangen voorzieningen als bedoeld onder a;*
 - c. *een overzicht van de wijze waarop de voorzieningen, bedoeld onder a en b, worden of zullen worden beheerd;*
 - d. *de gevolgen voor het milieu van de aanwezige voorzieningen als bedoeld onder a, en van de in het plan aangekondigde activiteiten;*
 - e. *een overzicht van de financiële gevolgen van de in het plan aangekondigde activiteiten.*

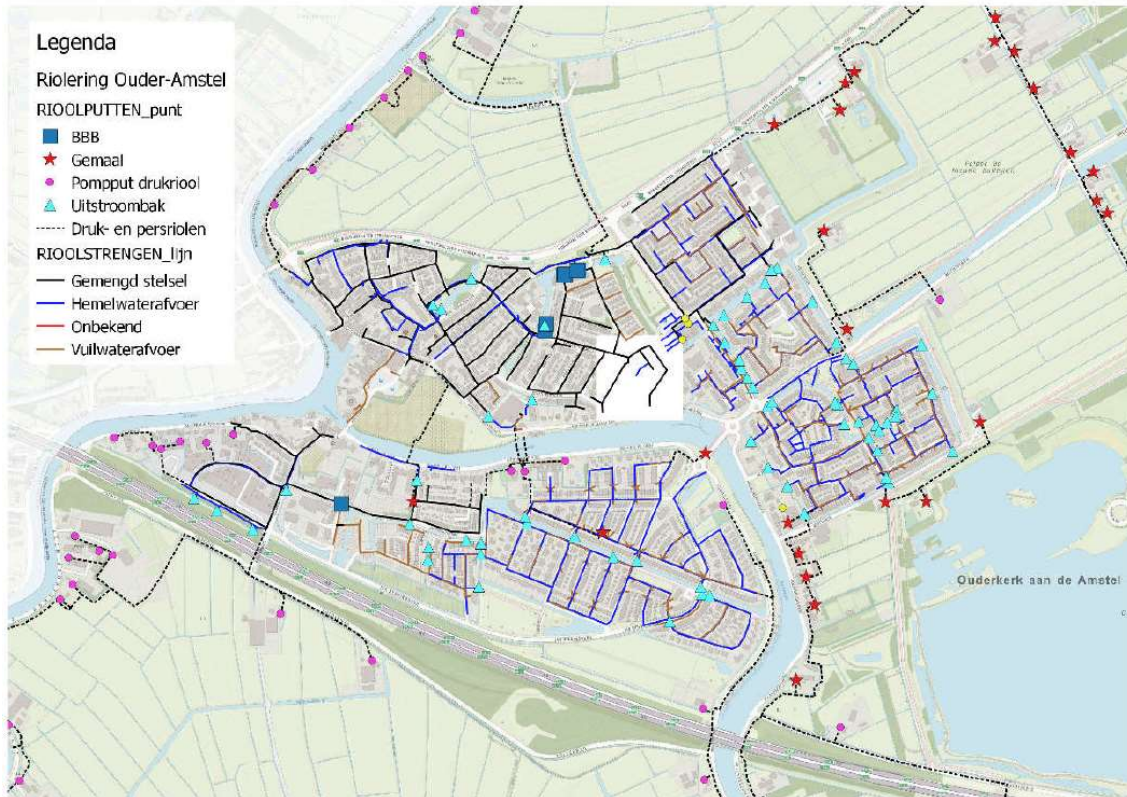
Hiernaast volgt vanuit het Besluit Lozingen afvalwater Buiten Inrichtingen het voorschrift dat in het GRP de gemeentelijke lozingen worden beschreven. De onderstaande tabel maakt duidelijk waar wat te vinden is, waarmee expliciet invulling is geven aan de bovenstaande wettelijke voorschriften.

Art 22 Lidnr.	Overzicht	Te vinden
2a	Overzicht aanwezige voorzieningen	Een actueel overzicht van de aanwezige voorzieningen is beschikbaar vanuit het beheersystemen van de gemeente (GBOR en SAM gemalenbeheer). Hierin is de actuele situatie qua zowel de ligging, geometrie als de kwalitatieve toestand en maatregelplanning eenvoudig raadpleegbaar.
2b	Overzicht vervangingen	Beheersystemen GBOR en SAM en het Meerjaren-investeringsprogramma
2c	Overzicht beheer en onderhoud	Beheersystemen GBOR en SAM
2d	Milieugevolgen	Een beschouwing van de vuilemissie en hemelwaterlozingen is in beeld vanuit de laatste inspecties, de impact hiervan wordt nog nader onderzocht.
2e	Overzicht financiële gevolgen	Een beschouwing is uitgewerkt in hoofdstuk 7 "kostendekkingsplan" van onderhavig document.

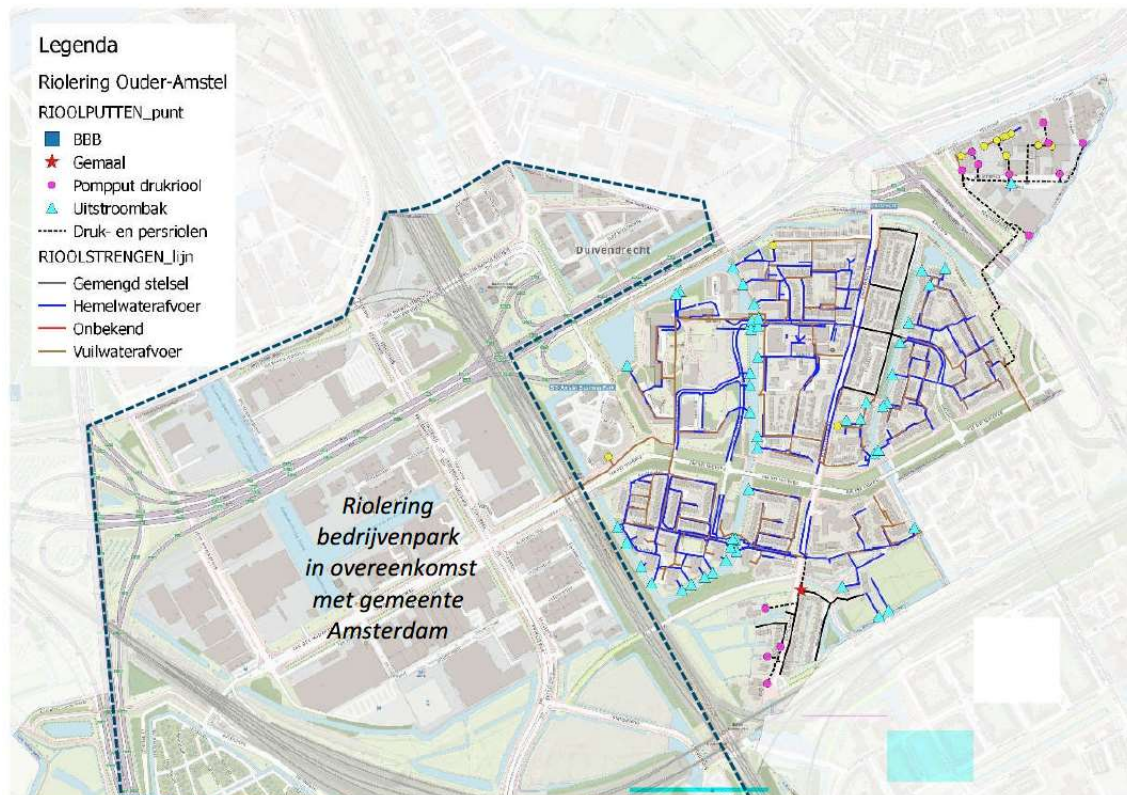
3.1. Het areaal

Overzicht riolering kern Ouderkerk aan de Amstel

Overzicht riolering kern Duivendrecht

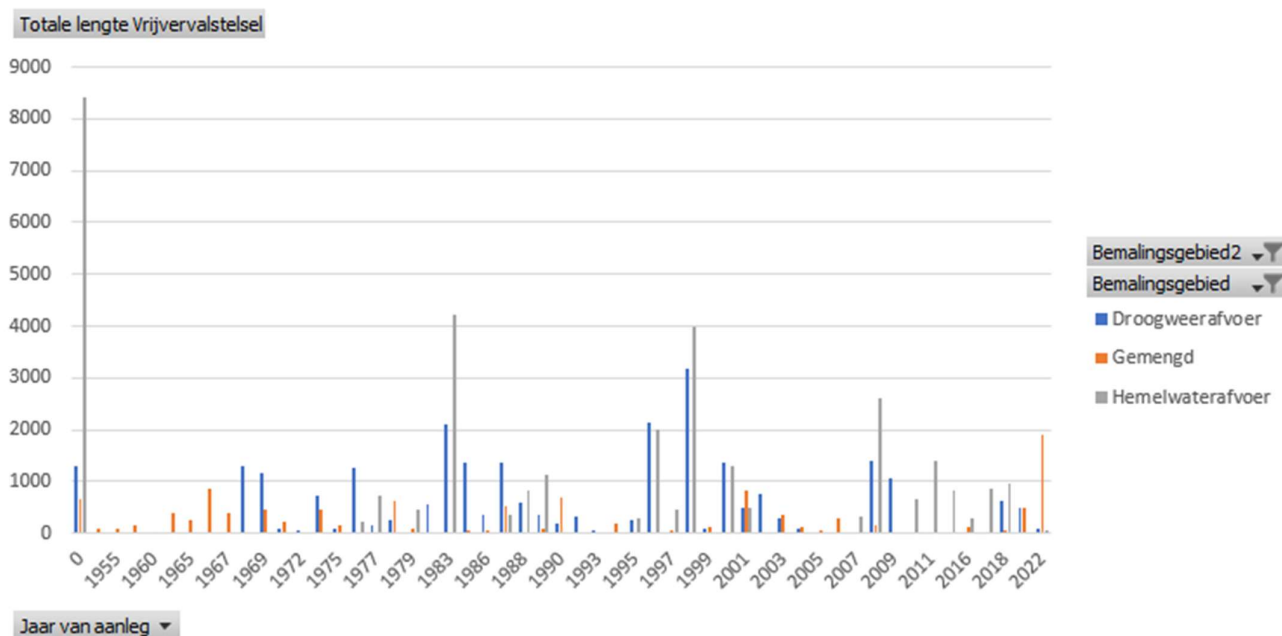
Vrijvervalleidingen

De gemeente heeft ongeveer 70 km aan vrijvervalleidingen in beheer. De leidingen zijn onderdeel van verschillende stelseltypen. Per stelseltype, is gekeken hoeveel er in beheer is en in welke periode dit aangelegd is.

Tabel 3-1; stelseltype inclusief bijbehorende lengtes.

Stelseltype	Lengte 2023 [m]	Percentage
Droogweerafvoer	26.134	37%
Gemengd	11.180	16%
Hemelwaterafvoer	32.883	47%
-> Waarvan aansluitleiding	8.287	25% (van hemelwater)
Eindtotaal	70.199	100%

Zoals blijkt uit tabel 3-1 bestaat het grootste deel van de leidingen uit gescheiden leidingtype.

Uit de analyse van de aanlegjaren blijkt dat er sprake is van een aantal aanlegpieken. De eerste rond 1983, een tweede rond 1995-2000. Waar het bij de relatief oude leidingen nog om gemengde riolering gaat, zijn deze bij een recenter aanlegjaar steeds vaker gescheiden. Er valt op dat circa 10 km zonder aanlegjaar is. Hiervan is de verwachting (vanwege de diameters) dat dit aansluitleidingen zijn. Het minimale restant (120 m) is toe te rekenen aan de midden jaren 90.

Mechanische riolering en overige voorzieningen

Naast het vrijverval rioelstelsel is de gemeente Ouder-Amstel ook beheerder van het mechanisch rioelstelsel en een aantal overige voorzieningen. In de volgende tabellen zijn deze opgesomd.

Tabel 3-2; Overzicht mechanische riolering en overige voorzieningen

Type	Aantal
Gemalen druksysteem	218
Lengte mechanische riolering	36.300 m
Hoofdgemalen	6
Overstorten gemengd	5
Overstorten regenwater	0
Overstorten intern	0
Uitlaten	Niet bekend
Kolken	5.550
BergBezinkvoorzieningen	2
Lamellenfilters	0
(Grond)watermeetpunten	30
Lengte Beschoeiing	Niet bekend
Duiker	Niet bekend
Gemeentelijk oppervlaktewater	55.000 m ²
Wadi	0 m ²
Infiltratievoorziening	0 m ³

Stedelijk water

De gemeente heeft maar een klein deel van het areaal van het oppervlaktewater in bebouwd gebied in beheer: 5,5 ha van bijna 365 hectare totaal aan oppervlaktewater. De detailinformatie van het gemeentelijk oppervlaktewater is in het beheersysteem beschikbaar. Voor Ouder-Amstel geldt dat Waternet voornamelijk verantwoordelijk is voor de uitvoer van onderhoudsactiviteiten.

3.2. De technische staat

In het vrijvervalstelsel worden door de gemeente gedetailleerde inspecties uitgevoerd. Voor het analyseren van de beschikbare inspectiegegevens is een actualiteit gehanteerd van maximaal 15 jaar. Dit betekent dat al het areaal dat tussen 2006 en nu is geïnspecteerd, is meegenomen in de analyse. Noodzakelijke maatregelen worden direct uitgevoerd of op korte termijn ingepland. Grotere en omvangrijke maatregelen komen op de meerjarenplanning, na afstemming met de overige werkzaamheden in de openbare ruimte. De maatstaf voor deze maatregelkeuze heeft de gemeente Ouder-Amstel echter niet vastgelegd. Van de riolen is 65% geïnspecteerd. De gegevens over de kwaliteit van de riolen staan echter niet in het beheersysteem, waardoor er geen overall beeld te maken is van de kwaliteit van de leidingen. Alle gemalen zijn geïnspecteerd en deze gegevens zijn opgenomen in SAM gemalenbeheer.

De gemeente heeft geen actueel Rioolbeheerplan met een beeld van de kwaliteit van de riolen. In vergelijking met het globale schadebeeld uit 2018 is op basis van de lokale kennis en een scan van data uit het beheersysteem een relatieve verbetering te zien. De destijds geconstateerde schades komen nu minder voor.

3.3. Het functioneren

Ouder-Amstel heeft geen actueel Basisrioleringplan of Systeemoverzicht Stedelijk Water (SSW). Wel is er een regionale klimaatstresstest uitgevoerd. Link: [Klimaatatlas \(klimaatmonitor.net\)](https://klimaatatlas.klimaatmonitor.net) Deze test laat voor enkele locaties binnen de gemeente wateroverlast zien bij een T=100 neerslagintensiteit gedurende 1 uur. De gemeente kent binnen haar grondgebied geen probleemlocaties, qua wateroverlast. De verdieping en verder uitwerking op het beeld vanuit de regionale klimaatstresstest is niet urgent en dan ook niet gemaakt.

4. Evaluatie GRP 2018-2022

In het GRP 2018-2022 staan de doelen die de gemeente heeft gesteld ter voldoening aan de wettelijke zorgplichten omtrent het grond-, afval- en hemelwater. In het GRP staan ook de voorgenomen maatregelen en activiteiten die nodig zijn voor de uitvoering van die zorgplichten. De maatregelen en activiteiten zijn vertaald naar financiële en personele middelen. De planperiode van het huidige GRP is reeds verstreken en de gemeente Ouder-Amstel wil uiterlijk eind 2023 een nieuw Wrp (als opvolger van het GRP) hebben. Het GRP 2018-2022 is geëvalueerd en uitgewerkt in de volgende paragrafen:

§4.1: Op hoofdlijn

§4.2: Uitvoering van de beheer- en onderhoudstaken

§4.3: Organisatie en financiën

Doel van de evaluatie

De evaluatie heeft tot doel om inzicht te geven in de voortgang van de ambities (prestaties) en om eventuele afwijkingen te verklaren en toe te lichten. Hiervoor zijn interviews afgenomen binnen de organisatie en zijn de jaarstukken en begrotingen doorgelicht, vanuit de volgende vragen:

- Zijn de doelstellingen, maatregelen en ambities van dat GRP gerealiseerd?
- Waren er afwijkingen of tegenvallers?

4.1. Op hoofdlijn

Inleiding

De afgelopen jaren lag vanuit het GRP 2018-2022 de focus op:

- Inzameling van afvalwater – benutten kansen nieuwe sanitatie
- Verkrijgen van inzicht – inventariseren, inspecteren, monitoren en toetsen
- Assetmanagement – stappen zetten naar effectgestuurd rioolbeheer
- Optimalisatie in de afvalwaterketen – benutten kansen verbetering waterkwaliteit
- Wateroverlast bij heftige buien – inzicht in de gevoelige locaties
- Wateroverlast bij extreme neerslag – klimaatbestendig en waterrobuust inrichten
- Omgaan met hemelwater (particulieren) – vastleggen Taakopvatting hemelwater
- Uitwerking kaders – opstellen technische ontwerprichtlijnen
- Invulling regierol – onderzoeken effecten op de grondwaterstand bij rioolvervanging
- Communicatie – informeren betrokkenen op projectbasis
- Verkrijgen van inzicht – voortzetten monitoring grondwaterstanden

Positieve aspecten

- Het GRP 2018-2022 is in goed overleg met ander afdelingen binnen de gemeente en met Waternet tot stand gekomen. Hiermee is een breed draagvlak voor en herkenbaarheid in de koers van de gemeente Ouder-Amstel voor de gemeentelijke watertaken tot stand gebracht.
- Een volgende stap is gezet in het op orde brengen van de gegevens en het vullen van het beheersysteem. Vanuit de actuele rioolinspecties is het noodzakelijke onderhoud (reiniging, kleine reparaties) uitgevoerd.
- Rioolvervangingen zijn uitgevoerd; waarbij oude riolen zijn vervangen door vuilwaterriolen en DT-riolen (riolen voor gecombineerde drainage en transport hemelwater).
- Reparaties en renovaties van gemalen, pompunits, riolen en huisaansluitingen vinden niet meer ad hoc plaats. Dit gebeurt nu wel op basis van inspectie en beoordelingsrichtlijn (BRL), waarna daarop wordt geacteerd en gerepareerd. Dit maakt de budgettering ook gemakkelijker.

Aandachtspunten voor de komende planperiode

Belangrijke constatering is dat de meeste aandachtspunten uit de evaluatie van het GRP 2018-2022 blijven staan:

- De personele capaciteit blijft een aandachtspunt. Deels is dit de afgelopen jaren opgelost door inhuur.
- Het beheersysteem is aangevuld, maar opvolging richting de actualisatie van de toetsing en het effectgestuurd rioolbeheer heeft nog niet plaatsgevonden.
- Inspectie-, reinigings- en beheerplannen zijn niet opgesteld. Het dagelijks beheer en onderhoud van de riolen door de gemeente Ouder-Amstel vindt reactief en op cyclische basis plaats. Gemalen worden wel preventief onderhouden door het uitvoeren van BRL-inspecties in combinatie met een ronde 'vervangen onderdelen'
- De expertise is aanwezig in de hoofden van de medewerkers, maar staat beperkt op papier of in het beheersysteem. Door het gebruik van SAM gemalenbeheer en het verwerken van de revisie is dit wel beter gedocumenteerd
- Rol coördinator regierol grondwateroverlast. Binnen de gemeente is de rol en taakopvatting voor deze zorgplicht helder omschreven. De communicatie op de website en de invulling richting inwoners kan beter. Inwoners hebben hier geregeld vragen over.
- De indeling en toedeling van budgetten kan verder geoptimaliseerd worden.
- Het tempo van de grote gebiedsontwikkelingen blijft aan verandering onderhevig. De woningmarkt is onzeker met zaken als de stikstofregels en de mogelijk stijgende hypotheekrentes. Anderzijds is de verwachting dat binnen de komende planperiode de eerste woningen daadwerkelijk opgeleverd worden.

4.2. Uitvoering van de beheer- en onderhoudstaken

In hoofdstuk 7 van het GRP 2018-2022 zijn de doelen en visie vertaald naar een strategie en activiteiten, verdeeld naar diverse onderzoeken, beheeractiviteiten en projecten (investerings). In de volgende tabellen is per activiteit weergegeven wat de voorgenomen prestatie was, wat de daadwerkelijk prestatie is (een indicatie in %), voorzien van een toelichting.

Onderzoek (§7.3.1 Achtergronddocument GRP 2018-2022)

Activiteit	Resultaat	Toelichting
beheergegevens op orde	80%	De data is nagenoeg op orde gebracht. 90% van de geometrie is in beeld en opgenomen in het beheersysteem. Circa 65% van de kwaliteit is in beeld, maar moet nog in het beheersysteem worden opgenomen.
opstellen Basisrioleringsplan / SSW	0%	In afwachting van de laatste punten v.w.b. de data
opstellen OAS	0%	Lage prioriteit vanuit de gemeenten en waterschap
opstellen van GRP/Wrp	100%	Ingevuld met onderhavig document
onderzoek risicogestuurd rioolbeheer	0%	In afwachting van de laatste punten v.w.b. de data
opstellen Rioolbeheerplan	0%	In afwachting van de laatste punten v.w.b. de data
nieuwe sanitatie / klimaatbestendigheid	75%	Wel ingevuld voor wat betreft klimaatbestendigheid. De gemeente staat ervoor open om nieuwe sanitatie een plek te geven in de komende gebiedsontwikkelingen
opstellen Taakopvatting Hemelwater	75%	Nadere uitwerking is nodig; dit wordt ingevuld met onderhavig document, MRA en de landelijke Maatlat klimaatadaptatie
optimalisatie meetnet	75%	Onderzoek is uitgevoerd, laatste acties lopen

Beheer - regulier (§7.3.2 Achtergronddocument GRP 2018-2022)

Activiteit	Resultaat	Toelichting
reparaties derden	100%	De werkelijke kosten lopen in de pas met geraamde budgetten. De afgelopen jaren hebben jaarlijks relatief kleine bijstellingen plaatsgevonden.
klein onderhoud	100%	
afvoer slib riolen en kolken	100%	
huur kolkenzuiger	100%	
gemalen - reparaties derden	100%	
onderhouden grondwatermeetnet	100%	
Abonnementskosten Hydronet neerslagmeting	100%	
reiniging en inspectie drukrioolgemalen	100%	
reiniging en inspectie vrijvervalriolen	100%	
intensivering reiniging en inspectie	100%	
doorbelasting tractie 3.8 (materieel buitendienst)	100%	
doorbelaste tractie belastingen (mat. buitendienst)	100%	
advieskosten derden	100%	
gemalen - elektra	100%	
gemalen - telefoon	100%	
straatvegen	100%	
Toerekening deel kosten ond. watergangen	100%	

Beheer - vervanging (§7.3.3 Achtergronddocument GRP 2018-2022)

Activiteit	Toelichting
vervanging zwevend riool	Vanuit het GRP 2018-2022 was voorzien in een gemiddeld investeringsbudget van € 1,5 mln. per jaar. Met de actualisatie van de kostendekking in 2021 is dit bijgesteld naar € 1,7 mln. per jaar. Het daadwerkelijke investeringsniveau, aan aantal integrale projecten, in de afgelopen jaren was: 2018: € 152.769 2019: € 822.147 2020: € 248.677 2021: € 816.043 2022: € 2.459.330
vervanging onderheid riool	
vervanging hemelwaterafvoer	
vervanging zwevend > 20 jaar	
vervanging HWA > 40 jaar	
vervanging drukriool en persleidingen	
vervanging gemalen en pompunits	
vervanging drainage	

Het gemiddelde investeringsniveau over de gehele periode was € 0,9 mln. De laatste twee jaar is dit gestegen naar € 1,7 mln., zoals voorzien. Uitgesplitst naar projecten, op basis van 'Staat C', is het volgende beeld in detail als volgt:

Omschrijving	2021 [€]	2022 [€]	Afschrijving [over x jaar]
Koninginnenbuurt vervangen riool VB	497.513,67	1.743.419,47	20
Rijksstraatweg vervangen riool VB	67.012,10	626.110,41	20
Smient renovatie gemaal	6.395,00		15
BaHo A9	24.412,36	89.800,00	40
Purperreiger reparatie riool	110.575,51		40
Vondelstraat/Pr. Hendrikstraat/Raadhuislaan	79.878,32		5
Totaal	785.786,96	2.459.329,88	

Beheer - verbetering (§7.3.4 Achtergronddocument GRP 2018-2022)

Activiteit	Toelichting
afkoppelen en klimaatbestending inrichten	Vanuit het GRP 2018-2022 was voorzien in een gemiddeld investeringsbudget van € 0,1 mln. per jaar. Met de actualisatie van de kostendekking in 2021 is dit niet bijgesteld. Deze investering is onderdeel van het daadwerkelijke investeringsniveau uit de voorgaande tabel.

Bij de investeringsprojecten, met name bij de herinrichtingsprojecten, is waar mogelijk verhard oppervlak afgekoppeld en zijn bij de herinrichtingen maatregelen getroffen voor de bovengrondse sturing van overtollige hemelwater. Het is niet mogelijk uit de investeringsbudgetten het aandeel voor 'verbetering' te destilleren.

4.3. Financiën en organisatie

Personele middelen en organisatie

Voor de actualisatie van de Kostendekking is in 2021 de benodigde personele inzet herijkt. Om de taken, zoals beschreven in het GRP 2018-2022, verantwoord uit te voeren is de wenselijke bezetting van de regisserende binnendienst met kentallen uit de Leidraad Riolerings bepaald op 1,8 fte (binnendienst en Projecten) en 1,5 fte (buitendienst). Waarbij wordt aangegeven dat er qua areaal is uitgebreid afgelopen planperiode, deze bezetting is dus niet meer accuraat. Vanuit de jaarrekening 2022 is te herleiden dat er circa 0,5 fte ten laste is gekomen van de rioolheffing, aanzienlijk minder dan beoogd. Door de geringe omvang van de gemeentelijke organisatie is dit beeld voor het Dagelijks Onderhoud lastig inzichtelijk te maken vanuit het financiële systeem, doordat de medewerkers diverse onderdelen van de openbare ruimte tegelijkertijd beheren (wegen, groen, afwatering).

De personele omvang is de afgelopen jaren niet bijgesteld, waardoor een groot aantal voornemens achterwege is gebleven. Het noodzakelijke onderhoud (reiniging, kleine reparaties) en vervangingen zijn uitgevoerd, maar met name de voorgenomen onderzoeken voor het verkrijgen van meer inzicht in het functioneren en effectgestuurd beheren zijn blijven liggen.

De kleine omvang van de organisatie in de afgelopen planperiode (0,5 fte binnendienst en 1,0 fte buitendienst, feitelijk twee personen) maakt de organisatie kwetsbaar. Zeker gezien de omvangrijke gebiedsontwikkelingen van De Nieuwe Kern, Entrada en Werkstad OverAmstel die een behoorlijk aandeel van de personele inzet gaan vragen.

Ontwikkeling tarief rioolheffing

De koers voor de rioolheffing vanuit het GRP 2018 -2022 was het handhaven van de rioolheffing op een peil van €277,80, exclusief inflatie. Dit besluit is echter losgelaten en de rioolheffing is in 2020 en 2021 naar beneden bijgesteld met respectievelijk €20 en €15. In 2022 heeft daarnaast een wijziging plaatsgevonden van een gebruikersheffing naar een eigenaars/WOZ-heffing en is de heffing nog verder omlaag bijgesteld naar de onderstaande situatie:

- Eigenaar vastrecht, WOZ-waarde > € 50.000: € 153,28
- Eigenaar vastrecht, WOZ-waarde < € 50.000: € 76,64
- artikel 16 wet WOZobjectonderdelen: € 153,28: € 76,64
- Gebruiker afvoerrecht boven de 300 m³, per elke 100m³: € 144,14

Ter vergelijking, dit betekent dat een gemiddeld meerpersoonshuishouden € 153,28 per jaar betaalt in plaats van € 316,40. Gesteld wordt dat behoorlijk is afgeweken van de koers vanuit het GRP 2018-2022.

Begroting en jaarrekening

Op basis van de jaarrekening 2022 en de Programmabegroting 2023 is een beeld gevormd van de huidige budgetten voor de rioleringszorg, in relatie tot het GRP 2018-2022. De volgende tabel geeft de totale baten en lasten weer:

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Koers GRP 2018-2022, voor 2023	Koers vanuit KDP 2021, voor 2023
Lasten*	€ 1.687.000	€ 1.513.000	€ 906.000	€ 1.043.000	€ 1.020.000
Baten	€ 1.941.000	€ 1.799.000	€ 1.244.000	€ 1.859.000	€ 1.693.000
Dotatie voorziening			€ 340.000	€ 833.000	€ 673.000

* de totale lasten zoals opgenomen de begroting is inclusief de post 'storting voorziening riool'.

** het resultaat wordt toegevoegd of onttrokken aan de dotatie aan de voorzieningen

Ontwikkeling stand voorziening

De gemeente kent een voorziening 'egalisatie vervanging riolering'. Achterliggend is de 'Nota Reserves en Voorzieningen 2017'. Dit is een voorziening conform artikel 44, lid 2 van de BBV. De vulling hiervan heeft zich in de afgelopen jaren doorgezet, zie het overzicht hieronder. In de Programmabegroting 2023 is voorzien dat deze financiële ruimte geleidelijk wordt ingezet:

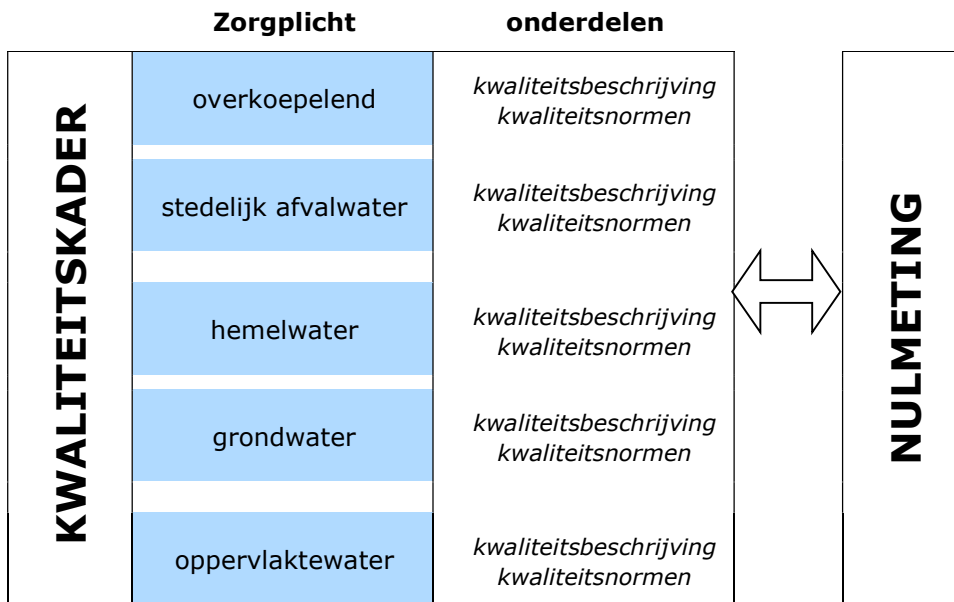
- Stand voorziening 1-1-2018 (werkelijk) € 5,4 mln.
- Stand voorziening 1-1-2023 (beoogd) € 10,6 mln.
- Stand voorziening 1-1-2023 (werkelijk) € 10,5 mln.
- Stand voorziening 1-1-2026 (begroot) € 9,0 mln.

5. Kwaliteitskader en nulmeting

Het werkveld van de gemeentelijke watertaken is complex. Om juiste keuzes te kunnen maken is inzicht in en begrip van de toestand en het functioneren van de riolering en watertangen nodig. Dit vraagt enerzijds om actuele en betrouwbare gegevens en informatie. Anderzijds is ook specialistische kennis nodig om de informatie op de juiste wijze te interpreteren en op die wijze de juiste afwegingen te kunnen maken.

Bij het beleidskader voor de gemeentelijke watertaken wordt gewerkt vanuit de drie zorgplichten (stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater). Toevoeging hierop voor onze gemeente is het onderdeel oppervlaktewater. Sommige ambities en beleidspunten werken door in alle zorgplichten. Om herhaling te voorkomen zijn deze overkoepelende aspecten in een separate paragraaf benoemd.

Dit hoofdstuk geeft het complete kwaliteitskader weer, waarbij de ambities zijn uitgewerkt naar een kwaliteitsbeschrijving en kwaliteitsnormen. Per norm beoordeeld of hieraan is voldaan, voorzien van een korte toelichting.

In de tabellen is de volgende symboliek gebruikt:

Toelichting	✓	Voldoet
	□	Openstaand punt, of een onderzoeksinspanning, veelal als gevolg van nieuw inzicht, loopt of wordt in de planperiode gedaan
	✗	Voldoet niet

Kolom kwaliteitsnorm; zwart = conform GRP 2018-2022 groen = toevoeging / aanpassing

5.1. Overkoepelend

Sommige ambities en beleidspunten werken door in alle zorgplichten. Of we nu kijken naar het afvalwater, oppervlaktewater, grondwater of hemelwater, het is van groot belang dat de bijbehorende voorzieningen werken (technische staat), dat het risico op storing bij gemalen laag is (bedrijfszekerheid gemalen) en dat er bij de aanleg van nieuwe stelsels duidelijke kaders worden gesteld. Om herhaling te voorkomen zijn deze overkoepelende aspecten in deze paragraaf benoemd.

Overkoepelend

Kwaliteitsbeschrijving		Kwaliteitsnorm	Nulmeting	
Technische staat	De voorzieningen voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater verkeren in een goede technische staat.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ingrijpmaatstaven voor stabiliteit, waterdichtheid of afstroming worden binnen twee maanden beoordeeld (maatregeltoets). ▪ Maatregelen worden niet uitgesteld. 	<p>✓</p> <p>✓</p>	Ingrijpmaatstaven zullen altijd aanwezig zijn. De komende planperiode worden enkele riolen gerepareerd of vervangen, op basis van een risico-beoordeling van de schadebeelden.
	De beheerdata (geometrie en inspecties) en telemetrie is actueel, op orde en veilig.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alle beheerdata is verwerkt in het beheerssysteem van de gemeente en ontsloten via de GWSW-server van Stichting Rioned. Mutaties zijn verwerkt conform het protocol en conform de GWSW-standaard. ▪ Alle beheerdata is veilig tegen cyberaanvallen. De telemetrie voldoet aan de CyberSecurity ImplementatieRichtlijn (CSIR 3.4, in aansluiting bij de VNG). 	<p>✗</p> <p>□</p>	<p>Circa 90% van de data is verwerkt in het beheerssysteem. 10% staat in tekeningen, rioolinspectiebestanden en rekenmodellen en moet worden ingelezen. Niet overal is eenduidig welke bron de meest actuele data bevat. Een mutatie-protocol is nog niet geïmplementeerd, de data voldoet nog niet aan de GWSW-standaard.</p> <p>Niet duidelijk is of de data afdoende bestand is tegen bijvoorbeeld hackers en of de aansturing van bijvoorbeeld rioolgemalen voldoet aan de CSIR 3.4.</p>

Kwaliteitsbeschrijving		Kwaliteitsnorm	Nulmeting	
Bedrijfszekerheid gemalen	De bedrijfszekerheid van rioolgemalen is gewaarborgd. Kans op calamiteiten is hiermee beperkt.	<ul style="list-style-type: none"> Het gemiddeld aantal storingen van rioolgemalen is minder dan 2 keer per jaar. Per individueel rioolgemaal is het aantal storingen minder dan 5 keer per jaar. Reservepompen kunnen binnen 24 uur geplaatst worden. Storingen moeten binnen 48 uur na signalering zijn verholpen, overlast dient binnen 24 uur verholpen te zijn. Alle hoofdrioolgemalen in de gemeente zijn voorzien van twee pompen en zijn hiermee elkaars reserve. 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	De indruk is dat de gemeente het gemalenbeheer goed in de vingers heeft en weet wat er gebeurt. Alle hoofdrioolgemalen zijn voorzien van een reservepomp.
	De afvoer via de rioolgemalen is gewaarborgd. De kans op calamiteiten is hiermee beperkt.	<ul style="list-style-type: none"> De in- en uitslagepeilen van gemalen zijn bij voorkeur gelijk of lager ingesteld dan de binnen onderkant van het aanvoerriool. De pendelberging is voldoende om de pomp maximaal 7x per uur te laten schakelen. 	<p>✓</p> <p>✓</p>	
Nieuwe aanleg en renovatie	De voorzieningen zijn in staat de hoeveelheid te verwerken. Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt overlast door afval-, hemel-, grond- en oppervlaktewater voorkomen. De Technische Richtlijnen en Verordeningen worden gevolgd. Er is aandacht voor inbreng inwoners.	<ul style="list-style-type: none"> Het ontwerp en de aanleg van nieuwe voorzieningen vindt plaats volgens de technische richtlijnen van de gemeente. Nieuwe ontwikkelingen worden hydrologisch neutraal opgesteld. Dit betekent dat de nieuwe watersituatie minimaal gelijk moet blijven aan de uitgangssituatie. Hierbij wordt de grondwaterstand niet verlaagd. Bij transformatie van landelijk naar bebouwd gebied overschrijden we de landelijke afvoer niet. Waterpeilen sluiten aan bij de optimale grondwaterstanden. Burgerparticipatie vanuit een 'standaard'. Bij welk type project/traject wordt welke mate van participatie vanuit de betrokkenen toegepast. 	<p>✓</p> <p>☐</p> <p>✓</p>	<p>Het delen van en toetsen aan het technische richtlijnen en de standaarddetails zijn ingebed in het ontwerpprotocol. Instemming vindt plaats in de anterieure overeenkomsten.</p> <p>Oppervlaktewater en klimaatadaptatiemaatregelen worden uniform onderdeel van de technische ontwerp-richtlijnen en de standaarddetails.</p> <p>Procesafspraken en protocollen omtrent burgerparticipatie zijn aanwezig en worden gevolgd.</p>

5.2. Zorgplicht inzameling en transport stedelijk afvalwater

Onder de zorgplicht voor de inzameling en transport van stedelijk afvalwater vallen de volgende items:

Het item "**inzameling van stedelijk afvalwater**" heeft betrekking op de wettelijke verplichting om afvalwater in te zamelen. Daarnaast wordt bij dit item aandacht besteed aan (foutieve) aansluitingen die de inzameling (en zuivering) van afvalwater belemmeren. Om het afvalwater te kunnen inzamelen moeten de buizen, putten, etc. in goede staat zijn.

Het item "**transport van stedelijk afvalwater**" heeft betrekking op het transport van het afvalwater naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI). Voor het transporteren van het afvalwater moeten de riolen groot genoeg zijn en moet het water door de riolen onder vrij verval naar het gemaal of uitlaat binnen een bepaalde tijd kunnen afstromen. De gemalen moeten voldoende capaciteit hebben om het afvalwater te kunnen verpompen en bedrijfszeker zijn. Daarnaast moeten de buizen, putten, etc. in goede staat zijn.

Om "**ongewenste lozingen van afvalwater naar oppervlaktewater, bodem en grondwater**" te voorkomen worden onder andere door het rijk, de provincie en het waterschap eisen gesteld. Het betreft de eisen aan de lozing uit de riolering naar oppervlaktewater en lekkage naar bodem en grondwater. De keuzes rondom deze eisen krijgen hun plek in dit item.

Stedelijk afvalwater

Kwaliteitsbeschrijving		Kwaliteitsnorm	Nulmeting	
Aansluitingen	Het afvalwater wordt ingezameld en gezuiverd. Het afvalwater kan dus niet in sloten of bodem lopen. Er zijn daarom geen stankklachten en of verontreinigingen van sloten en bodem door het riool.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Percelen waar afvalwater vrijkomt en zijn voorzien van een water- en elektra-aansluiting zijn aangesloten op de riolering. ▪ Alle percelen zijn aangesloten op de riolering. ▪ Wanneer stankoverlast in openbaar gebied wordt geconstateerd, wordt binnen een week actie ondernomen. 	☐ 	Bekend is dat dit bij de volkstuinten niet het geval is. Onderzoek naar de meest doelmatige aanpak moet worden uitgevoerd, i.s.m. Waternet (als waterkwaliteitsbeheerder) en de gemeente Amsterdam (als eigenaar van de grond).
	Op de voorzieningen zitten geen (foutieve) aansluitingen die de inzameling (en zuivering) van afvalwater belemmeren.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Er zijn geen foutieve aansluitingen op de DWA riolering of drukriolering; daar waar deze geconstateerd zijn wordt gehandhaafd. ▪ Er kan bij normale peilfluctuaties geen oppervlaktewater via overstorten en nooduitlaten in gemengde of DWA riolering intreden. ▪ Er zijn geen overtredingen van lozings- en aansluitverordeningen; daar waar overtredingen bekend zijn wordt gehandhaafd. 	 	Bekend is dat er foutieve aansluitingen zijn. Deze zorgen niet voor grote problemen. De gemeente reageert reactief op foutieve aansluitingen. Waar nodig gaat de gemeente in overleg en worden maatwerkmaatregelen getroffen.
Technische staat	Afvalwater kan ongehinderd afstromen.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De verloren berging is maximaal 10% per streng. 	 	Vanuit inspectiebeelden is de conclusie dat wordt voldaan aan de streefwaarde. Bekend is dat in zettingsgevoelige gebieden is de norm niet behaald kan worden. In die gebieden wordt 10% beschouwd als streefwaarde
Afvoercapaciteit	Doordat het afvalwater snel wordt afgevoerd komt aantasting van het riool niet voor en zijn er geen risico's op beschadigde riolen.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De maximale vervuilingsgraad in de VWA en gemengde riolen bedraagt 30%. ▪ De verblijftijd van het afvalwater in de vrijverval riolen is maximaal 24 uur. 	 	Vanuit inspectiebeelden is de conclusie dat wordt voldaan aan de streefwaarde. In enkele zettingsgevoelige gebieden is dit niet het geval.

Kwaliteitsbeschrijving		Kwaliteitsnorm	Nulmeting	
Vuiluitworp	Bij hoosbuien wordt het rioolwater afdoende opgevangen in de riolen (en eventuele bergingsvoorzieningen). De vuiluitworp via de overstorten in sloten en vijvers is beperkt. Slechts af en toe is er sprake van stank en vervuiling.	<ul style="list-style-type: none"> De vuiluitworp uit gemengde rioolstelsels moet kleiner of gelijk zijn aan de vuiluitworp van het referentiestelsel volgens de eenduidige basisinspanning van de CIW en mag de doelstellingen voor het oppervlaktewater niet in gevaar brengen. Deze zijn in overleg met de waterkwaliteitsbeheerder bepaald. 	✓	De gemeente heeft veel verhard oppervlak afgekoppeld. Problemen worden niet ervaren, meldingen zijn niet bekend. Vanuit inspectiebeelden is de conclusie dat wordt voldaan.
	De vuiluitworp via de overstorten in sloten en vijvers leidt niet tot risico's voor mens en omgeving.	<ul style="list-style-type: none"> De vuiluitworp uit gemengde rioolstelsels moet kleiner of gelijk zijn aan de doelstellingen voor de oppervlaktewaterkwaliteit, zoals bepaald in overleg met de waterkwaliteitsbeheerder. Risicovolle overstorten zijn gesaneerd. 	☐ ✓	In samenspraak met het waterschap wordt gekeken naar de (nieuwe) KRW-doelstellingen en (concept) Europese Richtlijnen Stedelijk Water en de impact van de vuiluitworp van de riolen hierop.

5.3. Zorgplicht overtollig hemelwater

Onder de zorgplicht voor het overtollige hemelwater vallen de volgende items:

Bij gemengde rioolstelsels wordt de neerslag die valt op daken en wegen vermengd met afvalwater van huishoudens en bedrijven getransporteerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie. Het transporteren en zuiveren van relatief 'schoon' hemelwater is geen duurzame oplossing. De waterzuivering wordt onnodig belast en er wordt onnodig energie verbruikt. Bewuste keuzes in het **omgaan met regenwater** zijn dus noodzakelijk.

Dit item heeft betrekking op **wateroverlast tijdens regen**, door een **tekortschietend rioolstelsel**. Om dit zoveel mogelijk te voorkomen, moet de riolering voldoende afvoercapaciteit hebben. Hiervoor dienen de buizen, putten, etc. in goede staat zijn. Regelmatig onderhoud en tijdige vervanging is daarbij noodzaak. Daarnaast moet de bovengrond zodanig zijn ingericht dat bij hevige neerslag (de extreme piekbuien) het overtollige water in voldoende mate kan worden verwerkt, vanuit de trits **vasthouden-bergen-afvoeren**.

Ook kan sprake zijn van **wateroverlast als gevolg van oppervlaktewater dat buiten de oevers treedt**. Het is dan ook belangrijk dat de gemeente en de waterkwantiteitsbeheerder hun gezamenlijke waterbeleid op elkaar afstemmen en een gezamenlijke inspanning leveren om wateroverlast in stedelijke gebieden te voorkomen.

De gemeente draagt de **onderhoudsplicht** voor een deel van de overige **watervangsten**. Het betreft onder andere een baggerverplichting en het schoonhouden van het doorstroomprofiel. De gemeente sluit hierbij in principe aan bij de onderhoudsregimes zoals gehanteerd door het waterschap.

Hemelwater

Kwaliteitsbeschrijving		Kwaliteitsnorm	Nulmeting	
Inzame- ling	Overtollig hemelwater dat de particulier niet op eigen terrein kan verwerken wordt ingezameld.	<ul style="list-style-type: none"> In bestaand stedelijk gebied wordt de particulier gestimuleerd en gefaciliteerd anders om te gaan met het hemelwater, volgens de trits vasthouden-bergen-afvoeren (verplichting middels een Hemelwaterverordening is niet de insteek). 	☐	Dit is een beleidskeuze en is als zodanig opgenomen in dit Wrp.
	Op de voorzieningen zitten geen (foutieve) aansluitingen die de inzameling (en verwerking) van overtollig hemelwater belemmeren.	<ul style="list-style-type: none"> Er zijn geen foutieve aansluitingen op de HWA riolering; daar waar deze geconstateerd zijn wordt gehandhaafd. Verharde oppervlakken met grote risico's op vervuiling lozen via de riolering naar de RWZI. Door gebruik te maken van duurzame, milieuvriendelijke en niet uitlogende materialen worden risico's op vervuiling van afgekoppelde oppervlakken voorkomen. De onkruidbestrijding vindt plaats volgens de wettelijke voorschriften. 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	Waar nodig wordt door de gemeente handhavend opgetreden of worden maatregelen getroffen. Water heeft een duidelijke plaats in de gemeentelijke visies.
	Er wordt geprobeerd zoveel mogelijk schoon hemelwater te scheiden van het afvalwater, waarbij het hemelwater zoveel mogelijk bovengronds en zichtbaar verwerkt wordt.	<ul style="list-style-type: none"> Bestaand gebied: afkoppelen van verhard oppervlak indien technisch uitvoerbaar en kosteneffectief. Nieuwbouw: scheiden van afval- en hemelwater in woningen, bedrijven en overige gebouwen is verplicht. Daar waar mogelijk mag de eigenaar (na overleg met de waterkwaliteitsbeheerder) het HWA ook rechtstreeks lozen op de waterpartijen. Bij wadi/retentie dient het HWA bovengronds en zichtbaar te worden aangeboden. 	<p>☐</p> <p>✓</p>	Wij zetten richting onze inwoners en ondernemers in op bewustzijn en stimulering voor het anders omgaan met water in bestaande gebieden. Wij geven zelf het goede voorbeeld door haar eigen verharde oppervlakken af te koppelen als kansen zich voordoen.

Kwaliteitsbeschrijving		Kwaliteitsnorm	Nulmeting	
Afvoer- capaciteit	De bebouwing, wegen en openbare ruimte zijn zo ingericht dat het water bij hoosbuien redelijk goed afvoert naar de straatkolken en/of riolering. Hinderlijke plassen op straat komen beperkt voor.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Straatkolken worden jaarlijks gereinigd. ▪ Plasvorming mag bij maximaal 5% van de kolken voorkomen. Incidenteel verstopte kolken zijn binnen een week verholpen. 	<p>✓</p> <p>✓</p>	Als er bij de gemeente klachten over plasvorming bij kolken binnenkomen wordt binnen enkele dagen actie ondernomen en wordt het probleem adequaat verholpen.
	Bij hevige buien kan de riolering het water afvoeren zonder dat dit leidt tot hinder.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De vrijverval riolering moet in staat zijn een bui die 1x in de 2 jaar (ca. 20 mm in 60 minuten) optreedt te verwerken zonder dat dit tot hinderlijke 'water-op-sstraat' situaties leidt. 	<p>✓</p>	Er is geen systeemoverzicht stedelijk water dat actueel inzicht geeft. Vanuit de uitgevoerde klimaatstresstest en de praktijk zijn geen urgente probleemlocaties benoemd.
	Bij extreme hoosbuien mogen 'water-op-sstraat' situaties ontstaan. Dit mag niet leiden tot overlast/schade.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bij buitengewone omstandigheden vindt waterberging plaats buiten de riolering op daarvoor ingerichte locaties zoals watergangen en groenvoorzieningen. De openbare ruimte is uiterlijk in 2050 zodanig ingericht dat bij buitengewone omstandigheden (eens per 100 jaar) geen overlast voor de omgeving optreedt. Als overlast is gedefinieerd dat de waterstand maximaal 20 cm boven straatpeil is. Woningen mogen niet onderlopen en doorgaande verkeersroutes mogen niet worden geblokkeerd. ▪ De klimaatbui (70 mm in 60 minuten) mag niet leiden tot wateroverlast volgens bovenstaande definitie. Deze bui komt in 2050 eens per 100 jaar voor. In 2050 is de gemeente klimaatbestendig en waterrobuust ingericht. 	<p>✗</p> <p>✓</p> <p>in 2050</p> <p>✗</p> <p>✓</p> <p>in 2050</p>	<p>Aansluiting is gezocht bij de landelijke maatlat (maart 2023). Met de klimaatbui (70 mm in 60 minuten) als toetskader is een doel met dit Wrp gezet.</p> <p>Maatregelen uit de voorgaande planperiode zijn uitgevoerd of staan voor de korte termijn op de rol. Aanvullende maatregelen volgen vanuit de toekomstige onderzoeken en werk-met-werk maken.</p>

5.4. Zorgplicht structurele grondwateroverlast

Het item "**grondwateroverlast**" heeft betrekking op de nieuwe zorgplicht voor 'het in openbaar gemeentelijk gebied treffen van maatregelen teneinde structurele nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken'. Binnen dit item worden keuzes vastgelegd over definities als 'structureel', 'nadelige gevolgen' en 'doelmatigheid'.

Grondwater

Kwaliteitsbeschrijving		Kwaliteitsnorm	Nulmeting	
Inzameling	Er is een waterloket, de rol van de gemeente is helder.	<ul style="list-style-type: none"> Er is een grondwaterloket ingericht. De gemeente zal vervolgens optreden als adviseur voor de particulier. Er is een grondwaterprotocol aanwezig, waarin de kaders zijn vastgelegd voor de begrippen "structureel nadelige gevolgen", "bestemming van de gronden" en "doelmatig", en is aangegeven wat de burgers van de gemeenten mogen verwachten. 	<p>✓</p> <p>☐</p>	<p>Het Waterloket is geïmplementeerd in de organisatie in de vorm van een front office.</p> <p>Er is vastgelegd wat de regierol van de gemeente is. Aangezien hier nog vragen vanuit inwoners over binnenkomen, communiceren wij dit duidelijk.</p>
Verwerking	De gemeente treft, mits doelmatig, maatregelen op openbaar terrein ter beperking van structurele grondwateroverlast.	<ul style="list-style-type: none"> Er bestaat inzicht in de optredende grondwaterstanden. Ontwateringsmiddelen worden niet aangesloten op riolen die naar de RWZI afvoeren. De gemeente stelt vast wanneer er sprake is van structurele grondwateroverlast en welke maatregelen doelmatig zijn. Zij gebruikt hierbij de overwegingen uit de afweging op doelmatigheid volgens de regels zoals opgenomen in dit Wrp); dit is altijd maatwerk. In gebieden met structurele overlast neemt de gemeente het initiatief om de overlast te bestrijden. De plantsoenen van de gemeente zijn na een periode van regen een paar dagen drassig, maar blijven redelijk begaanbaar. Schade als gevolg van gemeentelijk ingrijpen in de grondwaterstanden komt niet voor . 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>☐</p>	<p>De gemeente beschikt over een operationeel grondwatermeetnet met meetpunten.</p> <p>Bij de gemeente zijn geen locaties met structureel te hoge grondwaterstanden bekend. Bij eventuele meldingen pakt de gemeente haar rol conform De Taakopvatting.</p> <p>Bij ontwikkellocaties worden de kaders voor drooglegging en ontwatering getoetst.</p> <p>Aandachtspunt is monitoren van het mogelijk effect op de grondwaterstand van het vervangen van de oude, mogelijke lekke, riolen.</p>

5.5. Oppervlaktewater

De gemeentelijke taken voor oppervlaktewater vallen buiten de wettelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Voor het onderdeel oppervlaktewater is onze gemeente niet alleen aan zet. Voor een groot deel van het oppervlaktewater in het stedelijk gebied zijn het waterschap AGV en provincie Noord-Holland als eigenaar en/of beheerder eveneens verantwoordelijk. In paragraaf 3.1 is op de areaalverdeling ingegaan. Hieronder zijn dan ook geen getalsmatige kwaliteitsnormen vanuit onze gemeente geformuleerd. Het komt het erop neer dat de gemeente en het waterschap in gezamenlijk overleg de kaders gaan opstellen.

Van belang is dat zodra de openbare ruimte meerdere functies gaat vervullen (berging van water-op-straat, berging van water in groen-voorzieningen), dit duidelijk gecommuniceerd wordt naar de gebruikers hiervan. Ook het aspect 'veiligheid' staat hoog in het vaandel bij de realisatie van nieuw water.

Kwaliteitsbeschrijving		Kwaliteitsnorm	Nulmeting	
Technische staat	De gemeente en het waterschap zetten in op een verdere verbetering van de uitstraling van het oppervlaktewater.	<ul style="list-style-type: none"> De gemeente en het waterschap bepalen in een gezamenlijk plan de kaders voor de technische staat en komen de beheer- en onderhoudsregimes overeen. 	x	Nadere uitwerking voor de kaders, gezamenlijk met het waterschap volgt in de komende planperiode.
Beleving en zichtbaarheid	De gemeente en het waterschap zetten in op vergroten van de belevingswaarde van het oppervlaktewater.	<ul style="list-style-type: none"> Bij projecten is voor het zichtbaar houden en/of maken van water het uitgangspunt "ja, tenzij..." Bij projecten is er aandacht voor de toegevoegde waarde van oppervlaktewater als adaptieve maatregel voor wateroverlast, hittestress en droogtestress. 	x ✓	De aandacht voor het thema is er, maar moet de komende planperiode een structurele plek krijgen. Dit vraagt uitwerking in de werkprocessen en de LIOR.
Nieuwe aanleg	De voorzieningen (watergangen, duikers, stuwen etc.) zijn in staat de hoeveelheid te verwerken.	<ul style="list-style-type: none"> De voorzieningen zijn aangelegd conform de LIOR 	x	In de LIOR moet er meer ruimte en aandacht zijn voor de kaders voor het gemeentelijk deel van het oppervlaktewater, in afstemming met de kaders van het waterschap en de landelijke Maatlat (maart 2023).

6. Programma Water en Riolering 2023-2027

In de voorgaande hoofdstukken is het areaal van de gemeente bekeken en het vertrekpunt voor dit plan vastgelegd (nulmeting). Dit hoofdstuk geeft het overzicht van wat er moet gebeuren om het beoogde kwaliteitsniveau te realiseren c.q. te handhaven. Dit zal de gemeente doen door onderzoek (vergroting van inzicht), regulier beheer en onderhoudsmaatregelen. Daarnaast zijn ook éénmalige investeringsmaatregelen nodig. De technische onderbouwing van de maatregelen is te vinden in de beheersystemen (GBOR en SAM) en onderliggend plan als in het Meerjareninvesteringsprogramma.

Dit hoofdstuk beschrijft het Programma Water en Riolering en geeft een toelichting op de budgetten. Per activiteit is er een overzichtstabel opgenomen (prijsspeil 2023). Deze tabel geeft de activiteiten en budgetten weer voor de komende jaren. De volgende paragrafen geven hierop een toelichting. De volgende kolommen zijn weergegeven:

- Het fcl-nummer voor de eenduidige koppeling met de begroting en jaarrekening;
- Een korte omschrijving van de activiteit;
- Het budget voor 2023, conform de begroting;
- De budgetten voor de komende planperiode 2023 tot en met 2027.

Alle exploitatiebudgetten zijn exclusief gemeentelijke personeelslasten, btw en indexatie. Deze posten zijn in de navolgende paragrafen separaat benoemd. De projecturen voor de investeringen (vervangings- en verbeteringsmaatregelen) zijn wel in de investeringsbudgetten meegenomen en worden geactiveerd. Tot slot van dit hoofdstuk is de analyse van de personele middelen opgenomen, vanuit het actuele model van de Stichting Rioned.

6.1. Onderzoek

Enkele van de onderzoekstaken zijn cyclisch en komen elk jaar weer terug, zoals het bijhouden van en het verwerken van meetgegevens. Daarnaast zijn er onderzoeken die incidenteel (niet-cyclisch) uitgevoerd moeten worden. Al deze onderzoeken hebben als doel bestaande knelpunten in beeld te krijgen en hiervoor maatregelen op te stellen. Deze maatregelen worden vervolgens in het beheer opgenomen om tot uitvoering te komen.

ONDERZOEK (Exploitatie)		PROGRAMMA				
Fcl	Activiteit	2023	2024	2025	2026	2027
670205	Opstellen SSW	€ -	€ -	€ 40.000	€ -	€ -
670205	Opstellen Wrp	€ 35.000	€ -	€ -	€ -	€ 35.000
670205	Onderzoek waardegestuurd rioolbeheer	€ 10.000	€ -	€ -	€ 10.000	€ -
670205	opstellen Rioolbeheerplan	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 15.000
nieuw	onderzoeken nieuwe sanitatie	€ -	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
nieuw	onderzoeken klimaatbestendigheid	€ -	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
		€ 45.000	€15.000	€ 55.000	€ 25.000	€ 65.000

6.2. Regulier beheer

Onder het reguliere beheer vallen activiteiten die ervoor zorgen dat het riool zijn levensduur behoudt, zoals het reinigen en inspecteren van de riolen en de kosten voor stroom en telefonie. Onderdeel hiervan is ook het orde houden van de beheersystemen voor de riolen en de gemalen.

Bij een adequaat niveau past het huidige regime van reinigen en inspecteren. In de afstemming van de strategie (meer differentiatie in plaats van een cyclische benadering) en prioritering van maatregelen gaat de gemeente de komende planperiode een slag

slaan, vanuit het oogpunt van doelmatigheid en kosteneffectiviteit. Uitgangspunt voor dit Wrp is dat de huidige budgetten worden voortgezet.

Rioolinspecties vormen een belangrijke bron van kennis over de kwaliteitstoestand van het vrijverval rioelstelsel. Voor het uitvoeren van reparaties en klein onderhoud is inzicht nodig in de kwalitatieve toestand van de riolering: dit inzicht is er. Van nagenoeg alle gemengde en DWA riolering is er inmiddels een inspectie aanwezig die niet ouder is dan 15 jaar.

Kolkenzuigen dient ertoe om instroom vanaf de straat in de riolering ongehinderd plaats te laten vinden. Kolkenzuigen gebeurt daardoor volledig ten bate van de rioleringszorg. Straatvegen en onkruidbestrijding zorgen ervoor dat de straatkolken minder snel verstopt raken. Een gehele dekking van deze kostenposten onder de rioleringszorg acht de gemeente niet gerechtvaardigd aangezien de activiteiten ook de wegen schoon en be- gaanbaar houden. De gemeente Ouder-Amstel kent 50% van de kosten voor straatvegen en 33% van de onkruidbestrijding toe aan de rioleringszorg.

Een andere belangrijke kostenpost is het beheer en onderhoud van de gemalen, pomp- units en drukriolering in het buitengebied. Onderhoud vindt nu plaats door 2x per jaar preventief te reinigen, eens per 2 jaar een BRL inspectie te doen en waar nodig correctief onderhoud uit te voeren.

Onderhoud watergangen en slibverwerking oppervlaktewater

Het onderhoud van de watergangen pakt de gemeente qua werkzaamheden deels met de activiteiten van het waterschap op. De gemeente betaalt hiervoor haar deel van deze kosten. Daarnaast heeft de gemeente ontvangstplicht voor slootvuil en baggerspecie uit primaire watergang binnen bebouwd gebied en als grondeigenaar langs primaire water- gangen buiten bebouwd gebied. Het is toegestaan een deel van deze kosten over te brengen naar het deelproduct Riolering, om bekostigd te worden vanuit de riool en wa- terzorgheffing. De wetgeving biedt die ruimte; zie de Handreiking kostentoe rekening le- ges en tarieven en het Model kostenonderbouwing van de VNG. Dit onderhoud dient im- mers meerdere doelen:

- Het goed op diepte houden van vijvers en watergangen voor de beheersing van de (grond)waterstanden;
- Het afvoeren en bergen van hemelwater;
- Het verwijderen van verontreinigd slib dat via riooloverstorten in het oppervlakte- water terecht is gekomen;
- Het verwijderen van slib en vuil, om de watergangen schoon en eventueel be- gaanbaar te houden (vanuit een esthetische, nautische of ecologische functie).

Toerekening van 50% van deze onderhoudskosten aan de verschillende zorgplichten van de gemeentelijke watertaken wordt vanwege de aangegeven samenhang redelijk geacht (20% in het kader van de hemelwaterzorgplicht, 10% in het kader van de afvalwater- zorgplicht en 20% in het kader van de grondwaterzorgplicht). Voor de resterende 50% is cofinanciering nodig, bijvoorbeeld uit projecten, de algemene middelen, bijdragen van derden of subsidies. Voor de gemeente Ouder-Amstel gaat het om een totaalbudget van € 88.700. Geadviseerd wordt om 50% van het totaalbudget toe te rekenen aan de riole- ringszorg en daarmee aan de rioolheffing en de komende planperiode het bedrag en de verdeling nader te specificeren. Voor onderhoudig Wrp betekent dit concreet dat een be- drag van € 44.350 ten laste komt van de rioleringszorg.

Onderstaand een overzicht van (jaarlijks) terugkerende kosten:

BEHEER - REGULIER		PROGRAMMA				
FCL	Activiteit	2023	2024	2025	2026	2027
670203/438015	Onderhoud en reparaties derden	€ 74.328	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
670203/438090	Afvoer slib riolen en kolken	€ 5.905	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
670203/438019	Abonnementen, lidmaatschap en contributies	€ 18.350	€ 18.350	€ 18.350	€ 18.350	€ 18.350
670203/438004	Huur, pacht en opstal	€ 10.170	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
670203/438030	Advieskosten derden (beheerdata op orde)	€ 8.322	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
670206/438015	Gemalen - reparaties derden	€ 52.171	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
670206/438026	Gemalen - elektra	€ 33.030	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
670206/4380737	Gemalen - water	€ 169	€ 200	€ 200	€ 200	€ 200
670201	Straatreiniging	€ 38.737	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
670213/438015	Onderhouden grondwatermeetnet	€ 3.051	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500
670214	Reiniging en inspectie drukrioolgemalen	€ 10.170	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
670215	Reiniging en inspectie vrijvervalriolen	€ 29.851	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Nieuwe	Toerekening deel kosten ond. watergangen	€ -	€ 44.345	€ 44.345	€ 44.345	€ 44.345
		€284.254	€371.395	€371.395	€371.395	€371.395

6.3. Investeringskosten

Onder deze noemer vallen de investeringen voor het vervangen van oude objecten (riolen, gemalen, pompunits, drukriolerings, etc.) die slecht functioneren en de investeringen ten behoeve van een verbetering voor het functioneren van het riool- en watersysteem. Ook investeringen gerelateerd aan klimaatadaptatie krijgen hierin een plek. Immers, deze maatregelen dragen bij aan de verwerken van overtollig hemelwater of de beheersing van de grondwaterstand, en zijn hiermee te bekostigen vanuit de riool- en waterzorgheffing.

De benodigde investeringskosten voor 2023 zijn reeds vastgesteld op € 1,5 mln. De komende projecten riool- en waterprojecten worden in samenhang met andere opgave, zoals integrale vervanging andere assets, klimaatopgave of de opgave energietransitie, afgestemd en benut. Enerzijds om werk-met-werk te maken, anderzijds om regie te houden op de drukte in de ondergrond. Vanuit actuele data hebben wij de natuurlijke momenten voor Integraal beheer Openbare Ruimte in beeld. Onderhavig Water- en rioleringsprogramma stemmen wij structureel af met bijvoorbeeld het Groenbeheerplan, het Wegenbeheerplan en het op te stellen programma Klimaatadaptatie.

Voor 2024-2027 zijn de benodigde investeringen bepaald door het combineren van de beschikbare informatie uit de beheersystemen en de Meerjareninvesteringsprogramma. Dit zijn projecten en eenmalige investeringen, welke in principe worden geactiveerd (verrekend in kapitaallasten en rente). In het MJIP zijn de investeringen op diverse locaties, waarbij DWA-riool wordt vervangen, gefundeerde riolen worden gerepareerd, HWA wordt aangelegd en verharding van rijbanen wordt afgekoppeld. De budgetten zijn inclusief de benodigde personele inzet vanuit de gemeente, voor voorbereiding, advies, toezicht en participatie. Het vervangingsbudget loopt op van €1,6 mln. in 2023 naar €3,2 mln. in 2027.

De komende jaren staat de buurt Benning prominent op de agenda. In dit zettingsgevoelige gebied is de vervanging van de verzakte riolen nodig. Dit vraagt een forse investering. Voor de periode 2025 -2029 is een budget opgenomen van € 10 mln. De concrete

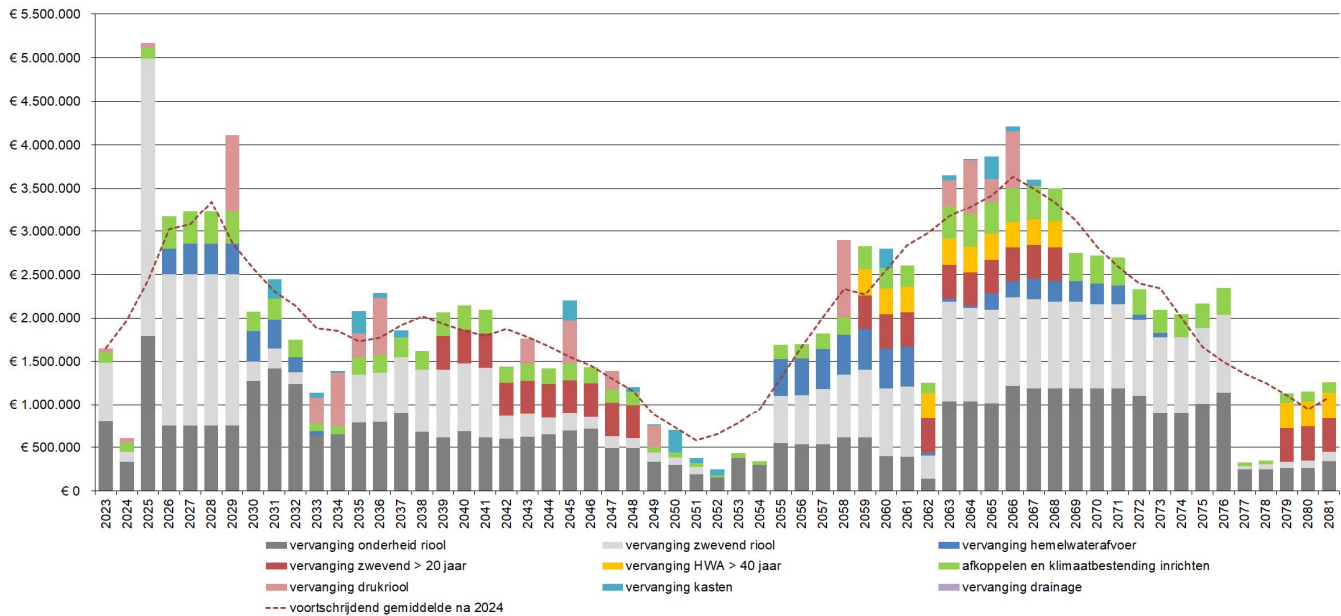
uitwerking is maatwerk en moet nog plaatsvinden. Wel gaan we hier werk met werk maken en verbeteren we tegelijkertijd de afwatering van het gebied en richten deze klimaatbestendig in.

De komende riool- en waterprojecten worden in samenhang met de andere opgaven in de buitenruimte, zoals de integrale vervanging van andere assets, de klimaatopgave en energietransitie, afgestemd. Meekoppelkansen worden benut. Enerzijds om werk-met-werk te maken, anderzijds om de regie te houden op de drukte in de ondergrond. Voor het doen van investeringen als het afkoppelen van de openbare ruimte en het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten van de openbare ruimte is gerekend met een toeslag van 15% over de vervangingsinvesteringen. Dit is een aanname. De komende planperiode wordt beschouwd of dit percentage bijgesteld moet worden.

Maatregelen voor de aanpak van hittestress, droogtestress of overstromingsrisico's vanuit oppervlaktewater vallen hier nadrukkelijk niet onder. Hetzelfde geldt voor activiteiten gericht op waterrecreatie, viswater of bluswater (zoals de aanleg van steigers of het toegankelijke maken en houden van oevers).

Activiteit	PROGRAMMA				
	2023	2024	2025	2026	2027
Vervanging zwevend riool	€ 685.000	€ 115.000	€3.200.000	€1.750.000	€1.750.000
Vervanging onderheid riool	€ 800.000	€335.000	1.790.000	€ 750.000	€ 750.000
Vervanging hemelwaterafvoer	€ -	€ -	€ -	€ 298.830	€ 353.602
Vervanging zwevend > 20 jr.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vervanging HWA > 40 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vervanging drukriool	€ 48.037	€ 48.037	€ 48.037	€ -	€ -
Afkoppelen en klimaatbestendig inrichten	€ 118.325	€ 106.309	€ 131.812	€ 375.000	€ 375.000
	€1.651.362	€ 604.346	€5.169.849	€1.173.830	€3.228.602

Voor de jaren daarna is de planning gebaseerd op een cyclische planning en de verwachte technische levensduur van de verschillende rioolstelsels en onderdelen. Specifieke voor de gemeente Ouder-Amstel betekent dit een verwachte levensduur van 20 jaar voor zwevende riolen in zettingsgevoelige gebieden en 40 jaar voor gefundeerde voorzieningen. Op de middellange termijn is in het investeringsniveau een licht stijgende lijn te zien. De oudste riolen komen op leeftijd en hierdoor neemt het investeringsniveau verder toe. De volgende grafiek geeft het beeld weer, exclusief inflatie.

6.4. Personeel

De rol van de gemeentelijke overheidsorganisatie is aan verandering onderhevig. Naast verbreding en meer integratie van thema's als klimaatadaptatie, wordt om de gestelde doelen te bereiken en invulling te geven aan de ambities ook wat van de inwoners verwacht. Ingezet wordt op burgerparticipatie, samenwerking en 'verbinden', zowel de interne afdelingen, met andere instanties (buurgemeenten, het waterschap, LTO) én met burgers. Om de strategie voor de komende planperiode ten uitvoer te brengen is de belangrijkste voorwaarde dat de personele organisatie van de gemeente en van de uitvoeringsorganisatie Duo+ staat, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Vanuit de begroting 2023 is een calculatie gemaakt van de beschikbare personele inzet. Hier is de calculatie van de benodigde personele middelen naast gezet, op basis van het rekenmodel van de Stichting Rioned (formatiescan 2023v3.xlsx). De insteek hierbij is dat de gemeente en Duo+ veel werkzaamheden door externe partijen laten uitvoeren en de gemeente de regierol neemt, conform de lijn van het GRP 2018-2022.

De volgende tabel schetst het beeld van deze vergelijking. De conclusie is dat er ca. 0,5 fte extra benodigd is voor de binnendienst. Hierbij is geen onderscheid gemaakt in de bemensing vanuit de gemeente of van de uitvoeringsorganisatie Duo+.

Formatiescan	Aanwezig 2023 [fte]	benodigd 2024 [fte]	Benodigd budget 2024 *	Toelichting
Beleidsmedewerker	1,7 fte vanuit doorbelasting Duo+ € 191.2165 uitgaande van 1.400 uur per jaar en € 80 per uur	0,67	€ 83.166	-
Beheerder		0,46	€ 57.075	In 1 functie 'beheerder'
Gegevensbeheerder		0,07	€ 8.223	
Ontwerper		0,20	€ 26.500	Kleine ontwikkelingen
Projectleider, werkvoorbereider, toezichthouder		0,40	€ -	Uren in projectbudget. Van 15% VAT, doen we 25% zelf en 75% besteden we uit.
Buitendienst, dagelijks onderhoud		0,46	€ 42.825	-
Totaal fte	1,7	2,26	-	Uitbreiding binnen met ruim 1 fte is noodzakelijk
Totale personeelslasten	€ 191.216		€ 216.289	

* uitgaande van 1.400 werkbare uren per jaar en € 80 per uur.

De inzet voor straatvegen en reiniging is verrekend in de doorbelastingen (50% van het betreffende budget komt ten laste van de riolering). Daarnaast wordt verwacht dat het werken in de uitvoeringsorganisatie Duo+ en de samenwerking via het platform BOWA leidt tot een vermindering van de personele kwetsbaarheid en een verdere versterking van de kwaliteit.

Voor de totale personeelslasten zoals die worden doorberekend aan de riool- en waterzorgtaken betekent dit het volgende:

PERSONEEL (exploitatie)		PROGRAMMA				
FCL	Activiteit	2023	2024	2025	2025	2027
670295	Personeel – eigen uren gemeente	€ 0 Niet doorbelast				
670296	Personeel - bijdrage Duo+	€ 191.216	€ 191.216	€ 191.216	€ 191.216	€ 191.216
600497	Overhead	€ 173.425	€ 173.425	€ 173.425	€ 173.425	€ 173.425
Nieuw	Uitbreiding personeel (+0,5 fte)	-	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Nieuw	Uitbreiding overhead (agv +0,5 fte)	-	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
670295/438300	Inningskosten rioolheffing (BGA)	€ 69.207	€ 69.207	€ 69.207	€ 69.207	€ 69.207
		€ 433.848	€ 518.845	€ 518.845	€ 518.845	€ 518.845

Personele capaciteit grote ontwikkelgebieden

De lasten voor de benodigde personele inzet voor de nieuwe, eerste aanleg van riolering (zoals bij uitbreidingswijken) komt niet ten laste van de rioolheffing. De kosten worden verhaald op de ontwikkeling zelf, conform de Wro (Wet Ruimtelijke Ordening, Grex-wet). Dit speelt met name bij de ontwikkelingen van De Nieuwe Kern, Entrada en Werkstad Over-Amstel een rol. De gemeente heeft hierbij een meer toetsende rol. Uitgangspunt is maximale uitbesteding, waarbij de gemeente de regierol heeft. Hiervoor wordt een Taakopvatting of leidraad voor de inrichting opgesteld en in de organisatie geïmplementeerd en controleert de gemeente de initiatiefnemers van ontwikkelingen. De benodigde menskracht komt wel ten laste van de personele organisatie.

Zodra het ontwikkelde areaal in beheer en onderhoud van de gemeente komt, is wel uitbreiding van de personele organisatie nodig. Vanuit de rekenexercitie uit de ijking 2021 van GRP 2018-2022 is ingeschat dat vanaf 2032 1,0 extra fte Binnen en 1,4 fte Buiten nodig zal zijn. De verwachting is dat dit geleidelijk zal ingroeien tussen 2025 en 2032. Voor de lange termijn (vanaf 2061, zodra het areaal weer aan vervanging toe is) zal aanvullend nog eens 1,1 fte nodig zijn in Projecten. Laatstgenoemde personeelslasten zijn onderdeel van de investeringsbudgetten en worden in de huidige financieringsmethodiek geactiveerd.

7. Kostendekkingsplan

In de ambitie van de gemeente Ouder-Amstel is uitgesproken dat de kosten niet doorgeschoven mogen worden naar de volgende generatie. Daar hoort bij dat het doel een kostendekkende rioolheffing moet zijn. Eén van de belangrijkste voorwaarden hierbij is het hebben van voldoende financiële middelen en personele capaciteit (kwantitatief en kwalitatief) om de totale gemeentelijke watertaak naar behoren te kunnen vervullen en risico's te beperken.

Dit hoofdstuk beschrijft de uitgangspunten, de invoer en de conclusies van het kostendekkingsplan en bestaat uit de volgende onderdelen c.q. paragrafen:

1. De basis voor de rioolheffing. Dit zijn de huidige grondslagen, de hoogte van heffing en het aantal heffingseenheden.
2. Een overzicht van de financiële uitgangspunten.
3. Het overzicht van de lasten, lange termijn.
4. De baten en het advies voor de ontwikkeling van de heffing.

7.1. Basis rioolheffing

Grondslag en hoogte van riool- en waterzorgheffing

De grondslag voor de rioolheffing is gebaseerd op de WOZ-waarde van de heffingseenheid alsook de hoeveelheid kubieke meters dat vanuit het perceel wordt afgevoerd, gebaseerd op het leidingwaterverbruik boven de 300 kubieke meter. De tariefstelling is voor 2023 als volgt gedefinieerd.

	Vast bedrag per eenheid
WOZ-waarde < €50.000	€ 76,64
WOZ-waarde > €50.000	€ 153,28
Verbruik voor elke volle 100 m ³ boven de 300 m ³ water	Toeslag van € 144,14

Heffingseenheden en areaalontwikkeling

Het aantal heffingseenheden is per 1 januari 2023 gesteld op 6.475 eigendommen met een waarde groter dan € 50.000 en 815 eigendommen met een waarde kleiner € 50.000. Hierbij heeft het gebruikersdeel € 151.755 opgebracht in 2023.

Voor toename van het aantal heffingseenheden zijn de aantallen van de Kadernota 2023 aangehouden, verfijnd met de Monitor plancapaciteit¹ waar nodig. Dit betekent een mogelijke groei van het aantal heffingseenheden met 7.224 in de periode 2023-2040.

7.2. Financiële uitgangspunten

Het beleid van de gemeente is dat de lasten voor de rioleringszorg voor 100% gedekt worden door de riool- en waterzorgheffing. Onderhavige paragraaf beschrijft de uitgangspunten voor de financieringsstrategie.

Voorziening riolering

De gemeente kent een 'Voorziening Egalisatie vervanging riolering'. Achterliggend is de 'Nota Reserves en Voorzieningen 2013'. Op basis van de jaarrekening 2022 is de stand van de voorziening per 31-12-2022 € 10.471.123,99.

Deze voorziening egalisatie vervanging riolering wordt ingezet ter egalisatie van de baten en lasten van de riolering. Rekening is gehouden met de toekomstige hoge investeringen voor de vervanging van de in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw aangelegde riolering.

¹ [Kaart | Monitor plancapaciteit](#)

Rekenrente

De gemeente hanteert in de Programmabegroting 2023 een omslagrente van 2,5% over de boekwaarde van de nieuwe investeringen. Gezien de ontwikkelingen in de financiële sector wordt een rentestijging verwacht. Voor dit WRP is reeds met een omslagrente gerekend van 4%.

Bestaande kapitaallasten

Vanuit het 'Staat C' van de gemeente is deze last begroot op € 210.213,18 voor 2022. Dit bedrag is voor dat jaar volledig opgebouwd uit afschrijvingen zonder rente, omdat de financiering hiervan heeft plaatsgevonden uit eigen middelen.

Nieuwe kapitaallasten

Ook de komende periode staan er de nodige investeringen op stapel, gevormd door vervanging van oude en kwalitatief slechte riolen, gemalen en pompunits en maatregelen om het functioneren van te verbeteren. Deze investeringen moeten eveneens bekostigd worden door activering van de investeringen, zoals beschreven in de Nota Activabeleid 2017 van de gemeente.

- Het activeren van investeringen is niet toegestaan voor aankopen onder de € 25.000.
- Lineair afschrijven wordt toegepast bij alle vaste activa met maatschappelijk nut en economisch nut.
- De afschrijving start in het jaar waarin het actief door of vanwege de gemeenten in gebruik wordt genomen. Er wordt afgeschreven in hele jaren.
- De indeling van activa en afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de regelgeving, respectievelijk verwachte economische levensduur. De termijnen die worden toegepast zijn:
 - 15 jaar voor schakelkasten
 - 20 jaar voor 'zwevende' riolen (eindstrengen en inzamelleidingen)
 - 30 jaar voor drukriolering buitengebied
 - 40 jaar voor hemelwaterriolen
 - 60 jaar voor onderheide riolen (hoofdriolen en grote transportleidingen)

Compensabele BTW

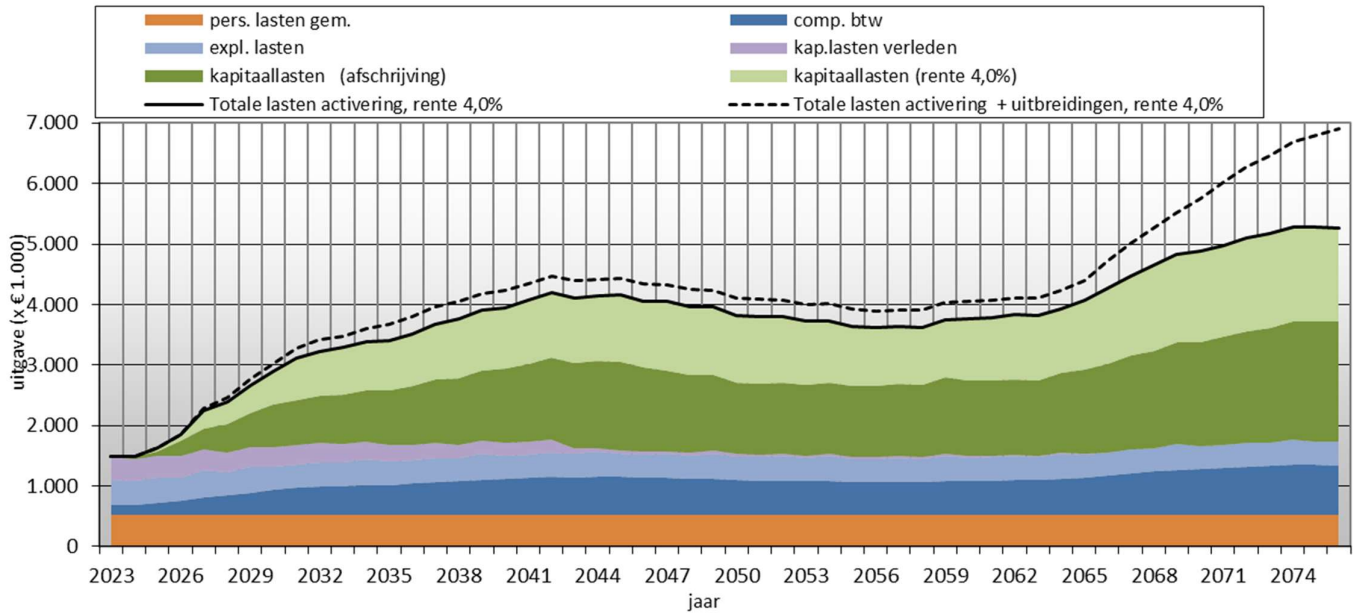
De Gemeentewet, artikel 228a lid 3, regelt dat de BTW die gemeenten op grond van het BTW-compensatiefonds gecompenseerd krijgen als last mogen worden opgenomen in de berekening van de tarieven. De gemeente Ouder-Amstel rekent de BTW over de exploitatie en de afschrijvingen van investeringen mee aan de lastenkant voor de tariefsbepaling. Voor 2023 is dit bedrag begroot op € 147.468.

Oninbaar/kwijtschelding

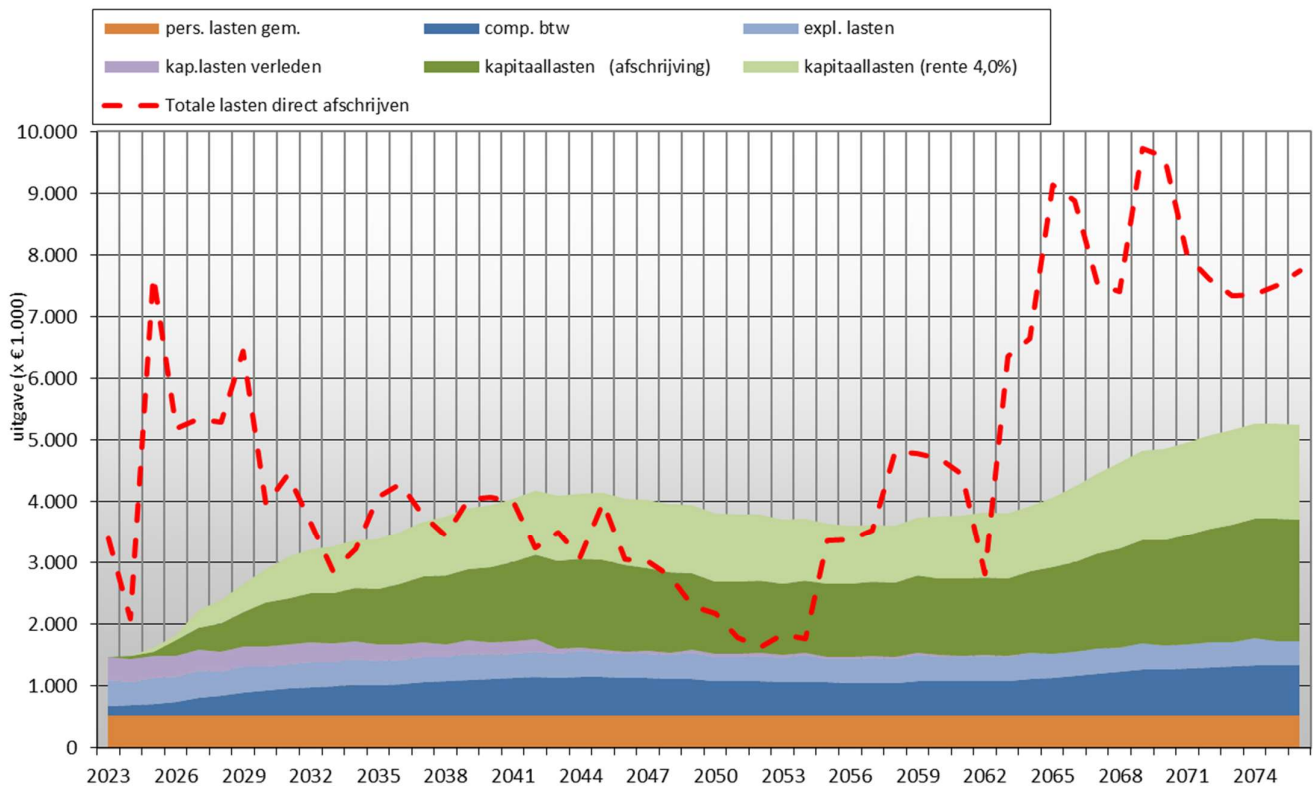
Voor sommige huishoudens kan door de gemeente de rioolheffing worden kwijtgescholden, of als oninbaar beschouwd. In de begroting houdt de gemeente geen rekening met kwijtschelding, aangezien de rioolheffing is gebaseerd op een eigenarendeel. Voor oninbare heffingen, zoals het gevolg bij faillissementen, is een post voorzien van € 10.000.

7.3. Ontwikkeling lasten

De volgende grafiek geeft een totaalbeeld van de componenten waaruit de lasten zijn gevormd voor de lange termijn. De gekleurde vlakken geven de lasten weer met de huidige methodiek van afschrijving en rente (4%), exclusief inflatie. De rente en afschrijvingscomponent zijn opgesplitst om te zien wat het effect van de rente op de lasten is. Door de afwisselende vervangingspieken nemen de lasten gestaag toe als gevolg van het stijgen van de kapitaallasten. Tevens is een lijn gepresenteerd waarbij de toename in lasten, als gevolg van de uitbreiding van het areaal met de ruimtelijke ontwikkelingen.

In het GRP 2018-2022 zijn de mogelijkheden verkend voor het overstappen naar het direct bekostigen van de investeringen vanuit de voorziening (oftewel, 'sparen vooraf'). Dit heeft als voordeel dat daarmee rentelasten voor de lange termijn voorkomen worden en de rioolheffing op middellange termijn structureel lager uitvalt. In de volgende grafiek is de lijn gepresenteerd voor het scenario waarbij alle komende investeringen direct worden afgeschreven, in plaats van gekapitaliseerd over de lange termijn.

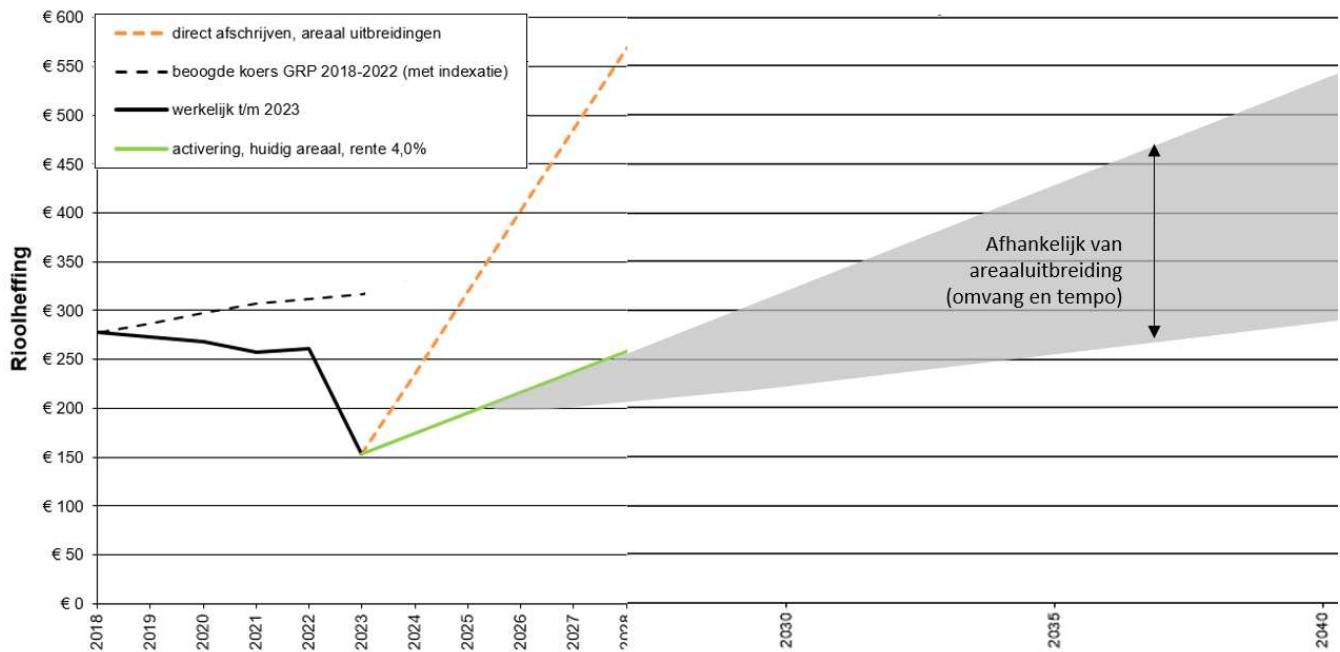
7.4. Ontwikkeling rioolheffing en rioolvoorzieningen

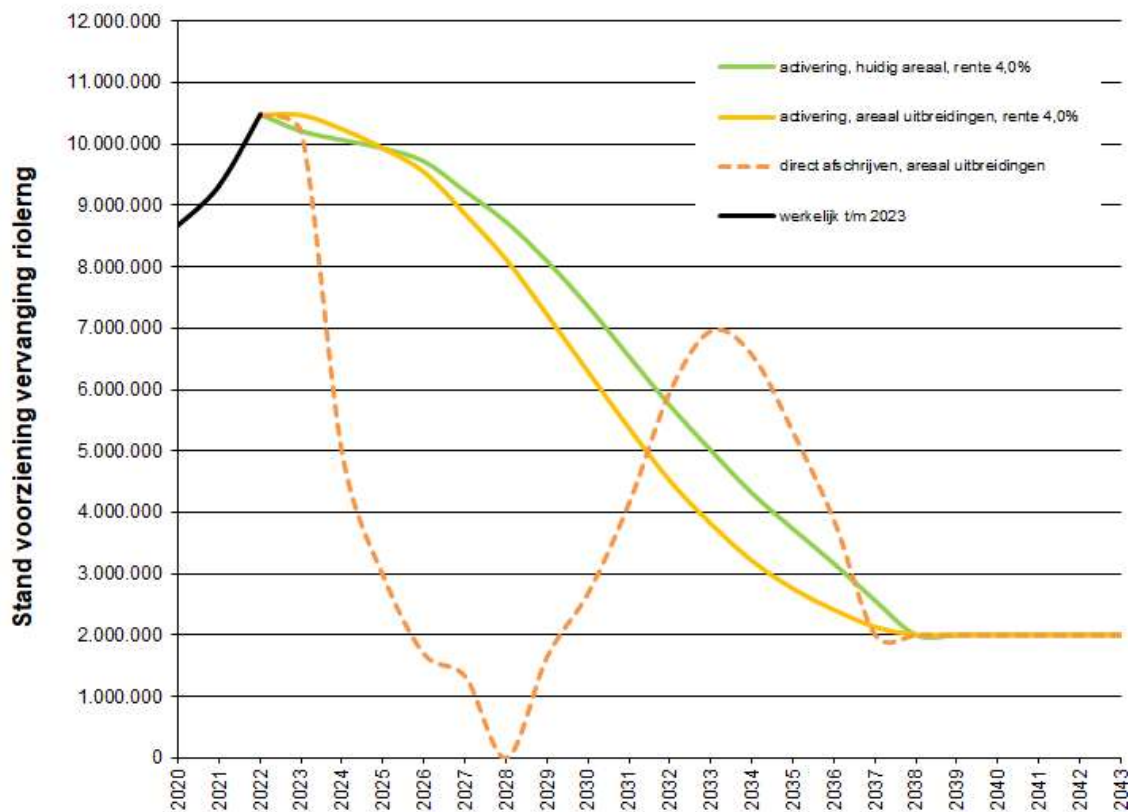
In een kostendekkingsmodel is voor een aantal scenario's geanalyseerd welke stijging van de riool- en waterzorgheffing voor de langere termijn noodzakelijk is. Dit model is exclusief een correctie voor inflatie en indexatie, waarbij de volgende uitgangspunten zijn gehanteerd:

- de rekenrente is 4,0% en geldt over de investeringen vanaf 2024.
- de voorziening egalisatie riolering (huidige stand € 10,5 mln.) komt de komende 15 jaar geleidelijk ten gunste van de inwoners en ondernemers
- de stand van de egalisatievoorziening is € 2,0 mln. in 2038.

De drie volgende varianten zijn beschouwd (zie de onderstaande grafiek met de ontwikkeling van de rioolheffing):

1. De huidige financieringsstrategie met activering, exclusief het meerekenen van de grote uitbreidingen aan de baten of lastenkant;
2. De huidige financieringsstrategie met activering, inclusief de grote uitbreidingen (de aanlegkosten komen uit de GREX en vallen hierbuiten);
3. Het direct afschrijven van de komende vervangings- en verbeteringsmaatregelen, inclusief de grote uitbreidingen.

De volgende punten geven het resumé voor het adviesscenario voor de ontwikkeling van de riool- en waterzorgheffing weer, waarbij een doorkijk is gemaakt tot 20 jaar:

jaar	Activering huidig areaal rente 4,0%	Activering areaal uitbreidingen rente 4,0%	direct afschrijven, areaal uitbreidingen geen rente
2023		€ 153	
2024	€ 171	€ 159	€ 236
2028	€ 244	€ 182	€ 568
2043	€ 552	€ 271	€ 207

Advies koers rioolheffing

Het advies is de riool- en waterzorgheffing de komende jaren **€18,17** (12%) per jaar te laten stijgen (**variant 1**), exclusief de indexatie, vanuit de volgende argumentatie:

- Overstappen naar 'direct afschrijven' is geen optie, gezien de fors benodigde stijging tot €586 in 2028. De huidige inwoners en ondernemers hoeven niet te betalen voor de toekomstige inwoners en ondernemers.
- De Egalisatievoorziening is de laatste jaren gevuld door de inwoners en ondernemers; deze wordt de komende 15 jaar geleidelijk ingezet, waardoor de lastenstijging beperkt wordt.
- Gezien de onzekerheden in het tempo en de omvang van de gebiedsontwikkelingen ontstaat een bandbreedte in de koers van de rioolheffing. Het advies is voor de komende jaren uit te gaan van een koers waarin eventuele opbrengsten vanuit deze ontwikkelingen niet zijn meegerekend, en koers van de rioolheffing tweejaarlijks te ijkten.